

CÁC QUYỀN VÀ TRÁCH NHIỆM GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT

Chương 2

Thông Tin về Đánh Giá/Thẩm Định

Từ một Cẩm Nang Gồm 12 Chương

In Từng Chương và Trọn Cẩm Nang

Soạn Thảo:

Community Alliance for Special Education (CASE)

và

Protection and Advocacy, Inc. (PAI)

Bản quyền © 1992 của CASE và PAI

Ấn Bản Thứ Chín

Hiệu Đính Tháng Mười Hai 2005

Phải có giấy phép của Community Alliance for Special Education (CASE) và Protection and Advocacy, Inc. (PAI) mới được sao chép các tài liệu trong cẩm nang *Các Quyền và Trách Nhiệm Giáo Dục Đặc Biệt*.

Các tài liệu này được căn cứ vào các đạo luật giáo dục đặc biệt và phán quyết của tòa án có hiệu lực vào lúc ấn hành. Luật giáo dục đặc biệt của liên bang và tiểu bang có thể thay đổi bất cứ lúc nào. Nếu có thắc mắc về giá trị pháp lý vẫn còn hiệu lực của bất cứ chi tiết nào trong cẩm nang này, xin liên lạc với CASE, PAI hoặc một thẩm quyền pháp lý trong cộng đồng quý vị.

Luật giáo dục đặc biệt của liên bang đã được Quốc Hội tu chính nhiều vào năm 2004 và được Bộ Giáo Dục Hoa Kỳ đưa ra các điều lệ minh định thêm vào năm 2006. Bộ Luật Giáo Dục California đã được tu chính để phản ảnh một số thay đổi trong luật liên bang nhưng không phải tất cả. Trong một số trường hợp luật liên bang có các điều khoản bảo vệ hoặc cho hưởng nhiều hơn, luật California sẽ tiếp tục chi phối các quyền của học sinh giáo dục đặc biệt trừ phi được tu chính để hoàn toàn theo đúng với luật liên bang.

CASE và PAI sẽ theo dõi việc phát triển luật lệ của tiểu bang cho phù hợp với luật liên bang, để có thể kết hợp các luật lệ tu chính của tiểu bang vào các tài liệu bổ túc và ấn bản SERR sau này.

Muốn biết thêm chi tiết về việc phát triển luật lệ liên bang và tiểu bang, hoặc muốn được giải thích rõ về cách thực thi IDEA, xin liên lạc với CASE hoặc PAI.

COMMUNITY ALLIANCE FOR SPECIAL EDUCATION (CASE) cung cấp dịch vụ yểm trợ pháp lý, đại diện, tham vấn trợ giúp kỹ thuật, và huấn luyện cho các bậc cha mẹ trên toàn Khu Vực Vịnh San Francisco mở rộng có con cần đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt thích hợp. Những người bênh vực được huấn luyện và luật sư trợ giúp cho các cha mẹ tại các phiên họp IEP, Các Buổi Họp Hòa Giải và Phân Xét Theo Đúng Tiến Trình. CASE cũng cung cấp dịch vụ tham vấn miễn phí về các quyền và dịch vụ giáo dục đặc biệt cho cha mẹ và những nhà chuyên nghiệp qua điện thoại hoặc tận mặt. CASE là một tổ chức bất vụ lợi phục vụ cho tất cả trẻ em khuyết tật đang cần hoặc có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt. Muốn biết thêm chi tiết, xin liên lạc:

Community Alliance for Special Education (CASE)

1550 Bryant Street, Suite 738

San Francisco, CA 94103

Điện Thoại: (415) 431-2285

FAX - (415) 431-2289

Case_org@yahoo.com

Văn Phòng Hayward
(Hayward Office)
680 W. Tennyson Road, Room 4
Hayward, CA 94544
Điện Thoại: (510) 783-5333

California Parenting Institute
3650 Standish Ave.
Santa Rosa, CA 95407
Điện Thoại: (707) 585-6108

PROTECTION AND ADVOCACY, INC. (PAI) là một tổ chức tư nhân, bất vụ lợi bảo vệ các quyền pháp định, dân quyền, và các quyền hưởng dịch vụ của người dân California bị khuyết tật phát triển hoặc tâm thần. PAI cung cấp nhiều dịch vụ bệnh vực khác nhau, gồm cả thông tin và giới thiệu, trợ giúp kỹ thuật, và đại diện trực tiếp. Muốn biết chi tiết hoặc muốn được trợ giúp, xin gọi:

PAI

Điện Thoại Miễn Phí: (800) 776-5746
9:00 SÁNG đến 5:00 CHIỀU - Thứ Hai đến Thứ Sáu

Văn Phòng Trung Ương

100 Howe Ave., Suite 185-N
Sacramento, CA 95825
Pháp Lý - (916) 488-9950
Hành Chánh - (916) 488-9955
TTY - (800) 719-5798

Văn Phòng Vùng San Diego

1111 Sixth Ave., Suite 200
San Diego CA 92101
Đ.T. - (619) 239-7861
TTY - (800) 576-9269

Văn Phòng Vùng Los Angeles

3580 Wilshire Blvd., Suite 902
Los Angeles, CA 90010
Đ.T. - (213) 427-8747
TTY - (800) 781-5456

Văn Phòng Vùng Vịnh San Francisco

1330 Broadway, Suite 500
Oakland, CA 94612
Đ.T. - (510) 267-1200
FAX - (510) 267-1201
Số miễn phí - (800) 776-5746
TTY/TDD - (800) 649-0154

PAI nhận tài trợ theo Đạo Luật Trợ Giúp Người Khuyết Tật Phát Triển và Luật Dân Quyền (Developmentally Disabled Assistance and Bill of Rights Act) và Đạo Luật Bảo Vệ và Bệnh Vực cho Những Người Bị Bệnh Tâm Thần (Protection and Advocacy for Mentally Ill Individuals Act). Bất cứ ý kiến, kết luận, đề nghị hoặc đúc kết nào nêu trong ấn phẩm này đều là của riêng các tác giả và không nhất thiết phản ảnh quan điểm của các tổ chức tài trợ cho PAI.

CÁC QUYỀN VÀ TRÁCH - NHIỆM GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT

MỤC LỤC

- Chương 1** Thông Tin về Các Quyền và Trách Nhiệm Cơ Bản
- Chương 2** Thông Tin về Đánh Giá/Thẩm Định
- Chương 3** Thông Tin về Các Tiêu Chuẩn Hội Đủ Điều Kiện
- Chương 4** Thông Tin về Tiến Trình IEP
- Chương 5** Thông Tin về Các Dịch Vụ Liên Hệ
- Chương 6** Thông Tin về Phân Xét Theo Đúng Tiến Trình/Khiếu Nại về Tuân Hành
- Chương 7** Thông Tin về Môi Trường Ít Hạn Chế Nhất
- Chương 8** Thông Tin về Biện Pháp Kỷ Luật đối với Học Sinh Khuyết Tật
- Chương 9** Thông Tin về Trách Nhiệm Liên Cơ Quan về Các Dịch Vụ Liên Hệ (AB 3632/882)
- Chương 10** Thông Tin về Các Dịch Vụ Chuyển Tiếp Gồm Cả Giáo Dục Huấn Nghệ
- Chương 11** Thông Tin về Các Dịch Vụ Giáo Dục Trước Tuổi Đi Học
- Chương 12** Thông Tin về Các Dịch Vụ Can Thiệp Sớm
- GHI CHÚ:** Văn từ trong mỗi chương bàn về các câu hỏi cụ thể trong các chương khác bằng cách dùng các tiêu đề trên đây.

(Blank page)

CÁC QUYỀN VÀ TRÁCH NHIỆM GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT

Chương 2

Thông Tin về Đánh Giá/Thẩm Định

MỤC LỤC

Câu Hỏi	Trang
1. Làm thế nào để tôi yêu cầu địa hạt học đường đánh giá hoặc thẩm định con tôi?	2-1
2. Địa hạt cần thời gian bao lâu để hoàn tất thẩm định con tôi?.....	2-1
3. Trường con tôi học quanh năm, nhưng tôi được cho biết là họ không phải trải nghiệm con tôi vào Tháng Bảy hoặc Tháng Tám. Có đúng thế không?	2-2
4. Con tôi học theo niên học thường lệ (Tháng Chín đến Tháng Sáu) và cũng theo học niên học kéo dài trong mùa hè. Địa hạt có phải thẩm định trong mùa hè hay không?	2-3
5. Con tôi có phải được giới thiệu đến toán nghiên cứu học sinh trước khi thẩm định cho giáo dục đặc biệt hay không?.....	2-3
6. Con tôi đã được giới thiệu đến giáo dục đặc biệt, và tôi nhận được một kế hoạch thẩm định gồm nhiều loại trải nghiệm có thể được thực hiện. Địa hạt có phải nói cụ thể hơn hay không?.....	2-4
7. Làm thế nào để tôi đóng góp vào tiến trình thẩm định?.....	2-4
8. Tôi nên hỏi những gì khi con tôi được xếp hẹn để thẩm định?.....	2-4
9. Cuộc thẩm định sẽ gồm những gì?	2-4

10. Tôi có thể yêu cầu những loại thẩm định thật cụ thể hay không – chẳng hạn như khám thần kinh hoặc thẩm định không bằng lời? Nếu địa hạt không có nhân viên được huấn luyện thích đáng để trắc nghiệm thì sao? 2-5
11. Làm thế nào để tôi bảo đảm là cuộc thẩm định bao gồm cả lãnh vực cảm xúc và hành vi? 2-5
12. XEM THÊM CHƯƠNG 1, CÂU HỎI VÀ ĐÁP 2(A). Tôi tin rằng con tôi bị khuyết tật học tập. Nhà trường có phải làm gì khác khi thẩm định về một chứng khuyết tật học tập nhất định nào đó hay không?..2-6
13. Tôi có thể có các tài liệu hữu ích nào trong tiến trình thẩm định hay không? 2-7
14. Làm thế nào để tôi giải thích cho con tôi tại sao em lại được thẩm định? 2-7
15. Làm thế nào để tôi chuẩn bị con tôi để thẩm định?.....2-7
16. Các cuộc trắc nghiệm thẩm định và phương tiện xử dụng có các thể thức và tiêu chuẩn nào?.....2-7
17. Ai thực hiện cuộc thẩm định? 2-8
18. Có phải thẩm định bằng ngôn ngữ chính của con tôi hay không? 2-9
19. XEM THÊM CHƯƠNG 1, CÂU HỎI VÀ ĐÁP 2(A). Các loại trắc nghiệm nào thường được dùng nhất để thẩm định trẻ nghi ngờ bị các chứng khuyết tật học tập? 2-9
20. Ngoài cơ quan giáo dục địa phương còn có các cơ sở giáo dục công nào có thể thẩm định con tôi hay không?.....2-10
21. Bản kết quả thẩm định của con tôi phải ghi chi tiết đến mức nào?..2-10
22. Tôi có thể có bản sao các phúc trình thẩm định trước khi họp IEP hay không? 2-11
23. Có phải các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa chính thức là loại dữ kiện thẩm định duy nhất mà toán IEP có thể dùng hay không?.....2-11

24. Nếu tôi không đồng ý với kết quả đánh giá của nhà trường thì sao? Tôi có thể nhờ người khác có khả năng nhưng không làm việc cho nhà trường để đánh giá hay không?..... 2-12
25. Có cách nào khác để được đánh giá độc lập hay không nếu địa hạt không chịu cung cấp và tôi không có khả năng trả tiền?..... 2-12
26. Tôi sẵn sàng trả tiền (hoặc trường đã đồng ý trả tiền) để nhờ một chuyên viên đánh giá độc lập thẩm định độc lập, nhưng địa hạt học đường không cho chuyên viên này đến thăm trường để quan sát con tôi trong lớp hiện nay (hoặc để quan sát lớp được địa hạt học đường đề nghị cho con tôi), tôi có thể làm gì? 2-13
27. Phải đánh giá thường xuyên như thế nào cho một học sinh khuyết tật?..... 2-14
28. Địa hạt học đường có phải trải nghiệm thêm cho mỗi học sinh khuyết tật khi đánh giá lại hay không?..... 2-14
29. Địa hạt học đường có bắt buộc phải đánh giá hay không nếu họ cho biết là con tôi không còn hội đủ điều kiện được hưởng giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ nữa? 2-15
30. Có cần phải được cha mẹ ưng thuận mới được đánh giá lại con tôi hay không? 2-16
31. Tôi có thể nhờ đến biện pháp gì nếu tôi tin rằng việc thẩm định tâm lý chỉ được thực hiện sơ sài để cốt hội đủ điều kiện pháp lý phải thực hiện ba năm một lần?..... 2-16
32. Con tôi được tạm thời đưa vào một bệnh viện tâm thần tại một quận khác. Ai có trách nhiệm thẩm định hoặc đánh giá lại về giáo dục đặc biệt?..... 2-16
33. Có phải bác sĩ là chuyên viên duy nhất có thể chẩn đoán ADD/ ADHD trong tiến trình thẩm định giáo dục đặc biệt hay không? 2-17
34. Nếu địa hạt học đường đòi hỏi phải có kết quả chẩn đoán ADD/ ADHD của bác sĩ thì mới được hưởng giáo dục đặc biệt, ai trả tiền chẩn đoán của bác sĩ?..... 2-17

35. Tiến trình thẩm định cho Đoạn 504 là gì? Có phải cũng như tiến trình thẩm định giáo dục đặc biệt hay không?..... 2-17
36. Nếu tôi xin thẩm định về điều kiện theo Đoạn 504, địa hạt học đường có phải thẩm định con tôi để xác định xem con tôi có được hưởng các phương tiện trợ giúp và/hoặc dịch vụ hay không?..... 2-18
37. Các cuộc thẩm định hiệu năng học tập thường lệ của nhà trường có gồm cả con tôi hay không? 2-18
38. Liên bang có các đòi hỏi nào để bảo đảm thẩm định giáo dục đặc biệt thích hợp và chính xác cho các học sinh đa văn hóa?..... 2-19
39. Luật giáo dục đặc biệt của tiểu bang có các đòi hỏi đó hay không? 2-20
40. Vụ *Larry P. v. Riles* là gì? Vụ đó phát xuất từ đâu? 2-20
41. Vụ *Larry P.* có ảnh hưởng đến tất cả trẻ em có thể cần được thẩm định giáo dục đặc biệt hay không? 2-22
42. CDE có hành động cụ thể nào để thực thi vụ *Larry P.* hay không?... 2-22
43. Vụ *Diana v. State Board of Education* là gì? Vụ *Diana* có ảnh hưởng gì đến các học sinh nói tiếng Tây Ban Nha? 2-23
44. Vụ *Diana* và *Larry P.* có ảnh hưởng như thế nào đối với việc thẩm định giáo dục đặc biệt cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu?... 2-23
45. Vụ *Larry P.* có khiến phải duyệt lại phần định nghĩa và thẩm định trí thông minh như thế nào hay không? Có khác biệt gì giữa trí thông minh và khả năng hay không?..... 2-24
46. Vụ *Larry P.* có ảnh hưởng như thế nào đến các tiêu chuẩn được hưởng giáo dục đặc biệt?..... 2-25
47. Địa hạt có thể dùng các loại trắc nghiệm nào để thẩm định khả năng trí tuệ của học sinh người Mỹ gốc Phi Châu được giới thiệu đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt?..... 2-27
48. Một số loại trắc nghiệm thông thường nào được sử dụng cho học sinh nói tiếng Tây Ban Nha có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt?..... 2-27

49.	Có các phương tiện thẩm định nào được soạn riêng để thẩm định học sinh người Mỹ gốc Á Châu có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt hay không?.....	2-29
50.	Làm thế nào để tôi bảo đảm cho con tôi được thẩm định thích hợp?	2-29
51.	Địa hạt có phải thẩm định con tôi trước khi quyết định con tôi không còn hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt nữa vì tuổi tác hoặc vì đã tốt nghiệp với bằng thường lệ hay không?	2-30
52.	Con tôi theo học trường tư. Địa hạt có phải đánh giá con con ra khỏi trường tư?.....	2-30
	Thư Mẫu – Xin Thẩm Định.....	2-31
	Thư Mẫu – Thông Báo Đánh Giá Độc Lập.....	2-33
	Những Yếu Tố Cần Để Ý Tìm	2-34
	Các Tiến Trình Học Tập: Cách Chẩn Đoán	2-35

(Blank Page)

CÁC QUYỀN VÀ TRÁCH NHIỆM GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT

Chương 2

Thông Tin về Đánh Giá/Thẩm Định

1. Làm thế nào để tôi yêu cầu địa hạt học đường đánh giá hoặc thẩm định con tôi?

Hãy liên lạc với điều hành viên trường địa phương (thí dụ, hiệu trưởng hoặc nhân viên tham vấn chương trình giáo dục đặc biệt). Nêu qua những điểm quan ngại về chứng khuyết tật mà quý vị nghi rằng con quý vị đang bị và xin đánh giá. Tiếp theo bằng **thư** yêu cầu có đề ngày để chứng minh các thời hạn. Sau khi địa hạt học đường nhận được thư xin thẩm định, tiến trình thẩm định **phải** bắt đầu. [Bộ Luật Giáo Dục California (Cal. Ed. Code) Secs. 56029, 56301, 56302, và 56321(a); 5 Bộ Luật Điều Lệ California (C.C.R.) Sec. 3021.] C.C.R. Sec. 3021 đòi hỏi rằng tất cả thư giới thiệu thẩm định sẽ khởi động tiến trình thẩm định, và Cal. Ed. Code Sec 56029 định nghĩa giới thiệu là bất cứ thư nào do cha mẹ yêu cầu thẩm định. Nhân viên địa hạt học đường phải giúp quý vị viết thư yêu cầu. Xem *Thư Mẫu* ở cuối chương này.

Nếu địa hạt từ chối thẩm định con quý vị sau khi có thư yêu cầu thẩm định của quý vị, quý vị có quyền phản đối quyết định từ chối đó bằng cách nộp đơn khiếu nại về tuân hành với Đơn Vị Quản Trị Khiếu Nại và Hòa Giải của Bộ Giáo Dục California. Nếu địa hạt học đường có thẩm định, nhưng quý vị không đồng ý với kết quả thẩm định, quý vị có thể xin được Phân Xét Theo Đúng Tiến Trình. Xem Chương 6, *Thông Tin về Phân Xét Theo Đúng Tiến Trình/Khiếu Nại về Tuân Hành*.

2. Địa hạt cần thời gian bao lâu để hoàn tất thẩm định con tôi?

Theo luật tiểu bang, địa hạt học đường phải cung cấp kế hoạch thẩm định cho quý vị trong vòng **15 ngày** sau khi họ nhận được **thư** giới thiệu đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt. Nếu thư giới thiệu gửi từ 10 ngày trở lại trước cuối niên khóa thường lệ, kế hoạch thẩm định phải được soạn trong vòng 10 ngày sau khi trường nhập học niên khóa tới. [Cal. Ed. Code Sec. 56321(a).] Kế hoạch thẩm định phải:

- (1) Bằng ngôn từ dễ hiểu cho công chúng;

- (2) Bằng ngôn ngữ chính của cha mẹ hoặc bằng phương tiện truyền thông nào khác do cha mẹ sử dụng, trừ phi rõ ràng không thể làm được việc đó;
  - (3) Giải thích mỗi loại thẩm định sẽ được thực hiện;
  - (4) Ghi rõ là sau kết quả thẩm định sẽ không có chương trình giáo dục cá nhân nếu không được cha mẹ ưng thuận [Cal. Ed. Code Sec. 56321(b)];
  - (5) Nêu rõ bất cứ cuộc thẩm định nào đã được thực hiện mới đây (gồm cả các cuộc thẩm định độc lập và các chi tiết thẩm định do cha mẹ yêu cầu cứu xét);
  - (6) Có chi tiết về ngôn ngữ chính của học sinh và khả năng thông thạo ngôn ngữ đó;
- [5 C.C.R. Sec. 3022.]

Ngoài ra, nếu kế hoạch thẩm định được soạn sau lần giới thiệu đầu tiên để thẩm định giáo dục đặc biệt cho trẻ, kế hoạch đó phải gồm các chi tiết sau đây:

- (1) Kèm theo thông báo về các quyền của cha mẹ, gồm cả phần giải thích tất cả các biện pháp bảo vệ thủ tục của luật giáo dục đặc biệt tiểu bang và liên bang và
- (2) Ghi bất cứ cơ chế giải quyết tranh cãi nào nhiệm ý theo luật tiểu bang.

[20 Bộ Luật Hoa Kỳ (U.S.C.) Sec. 1415(d)(1)(A).]

Quý vị có ít nhất là **15 ngày** để trả lời hoặc chấp thuận kế hoạch thẩm định. [Cal. Ed. Code Sec. 56321.] Xem Câu Hỏi 3 dưới đây. Sau khi địa hạt nhận được kế hoạch thẩm định đã ký, địa hạt có **50 60 ngày** (không tính những ngày những trường ngày nghỉ nhiều hơn năm ngày học và khi trường nghỉ hè) để hoàn tất thẩm định và soạn một Chương Trình Giáo Dục Cá Nhân (IEP), nếu họ quyết định là trẻ hội đủ điều kiện. [Cal. Ed. Code Sec. 56344.] Nếu chưa thẩm định thì không được quyết định là không hội đủ điều kiện hưởng các dịch vụ giáo dục đặc biệt. [20 U.S.C. Sec. 1414(c)(5); 34 Bộ Luật Điều Lệ Liên Bang (C.F.R.) Sec. 300.534(c)(1).]

3. Trường con tôi học quanh năm, nhưng tôi được cho biết là họ không phải trắc nghiệm con tôi vào Tháng Bảy hoặc Tháng Tám. Có đúng thế không?

Không. Luật tiểu bang không nói gì về việc không phải trắc nghiệm vào Tháng Bảy hoặc Tháng Tám. Luật chỉ nói là không phải tổ chức các phiên họp IEP vào Tháng Bảy hoặc Tháng Tám. [Xem Cal. Ed. Code Sec. 56343.5.] Về việc trắc nghiệm, luật nói rằng nhà trường phải soạn IEP trong vòng **50 60** ngày sau ngày được cha mẹ ưng thuận cho trắc nghiệm, không tính những ngày nghỉ giữa những học kỳ thường lệ hoặc những ngày trường nghỉ nhiều hơn năm ngày học. [Cal. Ed. Code Sec. 56344.]

Nói cách khác, sau khi cha mẹ gửi thư cho phép nhà trường trắc nghiệm trẻ, nhà trường phải hoàn tất trắc nghiệm và tổ chức một phiên họp IEP để thảo luận kết quả và soạn IEP trong vòng 50 60 ngày, không tính những ngày nói trên. Tuy nhiên, Đoạn 56344 cũng nói rằng nếu trẻ được giới thiệu đến giáo dục đặc biệt trong vòng 20 ngày trở lại trước khi hết niên học thì phải soạn IEP trong vòng 30 ngày sau khi bắt đầu niên học sau. Điều này có nghĩa là nhà trường phải gửi kế hoạch thẩm định cho cha mẹ, xin phép cha mẹ để trắc nghiệm, trắc nghiệm, và tổ chức phiên họp IEP trong những ngày còn lại của niên học trước cộng với 30 ngày trong niên học mới. Vì thời hạn khít khao này, có thể phải trắc nghiệm trong Tháng Bảy hoặc Tháng Tám và phải trắc nghiệm vào Tháng Tám nếu niên học tới thực sự bắt đầu vào tháng đó. Đối với học sinh học quanh năm, nếu niên học chấm dứt vào Tháng Sáu chẳng hạn, và bắt đầu lại vào Tháng Bảy, có thể phải trắc nghiệm vào Tháng Bảy để hoàn tất tiến trình này trong vòng 30 ngày sau khi bắt đầu niên học mới.

4. Con tôi học theo niên học thường lệ (Tháng Chín đến Tháng Sáu) và cũng theo học niên học kéo dài trong mùa hè. Địa hạt có phải thẩm định trong mùa hè hay không?

Nhà trường không phải thẩm định giữa “các học kỳ thường lệ.” [Cal. Ed. Code Sec. 56344.] Luật không định nghĩa từ ngữ “các học kỳ thường lệ.” Có thể lập luận niên học kéo dài phải được tính là một học kỳ thường lệ. Nhà trường có thể lập luận từ ngữ “học kỳ thường lệ” có nghĩa là các học kỳ trong niên học thường lệ và không kể niên học kéo dài. Nếu các học kỳ thường lệ bao gồm khóa mùa hè của năm học kéo dài, thì nhà trường có thể không được từ chối trắc nghiệm trong niên học kéo dài vì lúc đó không phải là thời gian giữa các học kỳ.

5. Con tôi có phải được giới thiệu đến toán nghiên cứu học sinh trước khi thẩm định cho giáo dục đặc biệt hay không?

Không. Thư xin thẩm định sẽ khởi động tiến trình thẩm định và các thời hạn bất luận có tiến trình toán nghiên cứu học sinh hay không. Không có đòi hỏi hoặc thẩm quyền gì trong luật hoặc điều lệ đòi hỏi học sinh phải qua toán nghiên cứu học sinh trước khi tiến hành giới thiệu học sinh cho giáo dục đặc biệt. Tuy nhiên, trước khi giới thiệu học sinh để giảng dạy giáo dục đặc biệt và hưởng các dịch vụ, địa hạt học đường phải cứu xét và xử dụng, nếu thích hợp, các nguồn tài nguyên của chương trình giáo dục thường lệ. Một cách địa hạt có thể chắc chắn là họ đã cứu xét các cải biến và biện pháp yểm trợ trong giáo dục thường lệ là nhờ toán nghiên cứu học sinh duyệt lại trường hợp của con quý vị. Nếu quý vị đã yêu cầu thẩm định giáo dục đặc biệt, việc giới thiệu đến toán nghiên cứu học sinh không thể trì hoãn các thời hạn thẩm định và IEP nếu không được quý vị ưng thuận. [Cal. Ed. Code Sec. 56303 và 56321(a).]

6. Con tôi đã được giới thiệu đến giáo dục đặc biệt, và tôi nhận được một kế hoạch thẩm định gồm nhiều loại trắc nghiệm có thể được thực hiện. Địa hạt có phải nói cụ thể hơn hay không?

Trước khi tổ chức thẩm định, địa hạt phải cung cấp cho quý vị một kế hoạch thẩm định. Kế hoạch thẩm định này phải gồm loại thẩm định sẽ được thực hiện. Thông thường sẽ có liệt kê nhiều loại trắc nghiệm trong mỗi lãnh vực thẩm định vì chuyên viên thẩm định có thể phải quyết định xem loại trắc nghiệm nào thích hợp nhất khi thẩm định thực sự sau khi chuyên viên thẩm định biết rõ về con quý vị hơn. Nếu quý vị không hiểu loại thẩm định đang được dùng, quý vị nên nhờ giải thích rõ. Nếu quý vị tin rằng có một số phương tiện trắc nghiệm nào đó không thích hợp cho con quý vị, quý vị có thể yêu cầu không sử dụng các phương tiện đó và không ký giấy ưng thuận thẩm định cho đến khi nào quý vị và địa hạt thỏa thuận với nhau về những loại thẩm định sẽ được thực hiện. [34 C.F.R. Sec. 300.500; Cal. Ed. Code Sec. 56321(c).]

7. Làm thế nào để tôi đóng góp vào tiến trình thẩm định?

Trong cương vị cha mẹ, quý vị là người biết rõ nhất về con mình. Quý vị có thể đóng góp bằng cách quan sát trẻ ở nhà, để ý các lãnh vực giáo dục đáng quan ngại và ghi lại, rồi cho nhân viên nhà trường biết. Xem *Các Thói Quen Hành Vi cần Để Ý*, ở phần sau chương này. Sau khi quý vị nhận được kế hoạch thẩm định, quý vị nên xem xét kỹ lưỡng để quyết định xem có cần thêm chi tiết về các loại thẩm định đề nghị hay không và/hoặc có muốn yêu cầu thẩm định thêm các lãnh vực khác hay không. Không được thẩm định nếu không có thư ưng thuận của quý vị trừ phi địa hạt xin phân xét theo đúng tiến trình và được phán quyết thắng để bắt buộc thẩm định. [Cal. Ed. Code Secs. 56321(c) và 56506(e).]

8. Tôi nên hỏi những gì khi con tôi được xếp hện để thẩm định?

Quý vị có thể hỏi về nhiều lãnh vực thẩm định mà quý vị quan ngại. Nói rõ hơn, quý vị có thể muốn biết ai hoặc bao nhiêu người sẽ làm việc với con quý vị trong khi thẩm định. Thẩm định kéo dài bao lâu? Con quý vị phải được gặp để thẩm định bao nhiêu lần? Quý vị có thể có mặt khi thẩm định hay không? Ngoài ra, quý vị nên yêu cầu địa hạt học đường giải thích các loại thẩm định được dùng cho trẻ nếu quý vị không hiểu tại sao lại thực hiện các cuộc thẩm định đó. Địa hạt học đường phải giải thích bất cứ loại trắc nghiệm nào được dùng cho con quý vị.

9. Cuộc thẩm định sẽ gồm những gì?

Học sinh sẽ được thẩm định tất cả các lãnh vực liên quan đến chứng khuyết tật đang nghi ngờ, gồm cả, nếu thích hợp, sức khỏe và phát triển, thị lực (gồm thị lực yếu),

thính lực, các khả năng vận động, chức năng ngôn ngữ, khả năng tổng quát, hiệu năng học tập, tự giúp, các kỹ năng định hướng và cử động, các khả năng và sở thích nghề nghiệp và huấn nghệ, và tình trạng xã hội và tình cảm. Sẽ thu thập chi tiết về quá trình phát triển, khi thích hợp. [Cal. Ed. Code Sec. 56320(f); 34 C.F.R. Sec. 300.532(g).]

Các điều lệ liên bang nói rõ là việc đánh giá phải “đủ mức toàn diện để nhận định tất cả các nhu cầu của trẻ về giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ, dù có thường đi đôi hay không” với loại khuyết tật của trẻ. Địa hạt học đường phải dùng các phương tiện vững chắc về mặt kỹ thuật để biết được ảnh hưởng của các yếu tố tri thức, hành vi, thể chất, và phát triển đối với chức năng hoạt động của trẻ. Nói chung, địa hạt học đường phải dùng “các phương tiện và sách lược thẩm định cho biết được các chi tiết liên hệ để trợ giúp trực tiếp cho những người quyết định về nhu cầu giáo dục của trẻ.”

[34 C.F.R. Sec. 300.532(b), (g), (h), (i), và (j).]

10. Tôi có thể yêu cầu những loại thẩm định thật cụ thể hay không – chẳng hạn như khám thần kinh hoặc thẩm định không bằng lời? Nếu địa hạt không có nhân viên được huấn luyện thích đáng để trắc nghiệm thì sao?

Được, quý vị có thể yêu cầu các loại thẩm định nhất định nào đó. Địa hạt có trách nhiệm thẩm định tất cả mọi lãnh vực liên quan đến chứng khuyết tật đang nghi ngờ. Nếu địa hạt không có người đủ khả năng để thực hiện các loại thẩm định nào đó, địa hạt có thể ký hợp đồng với bên ngoài để cung cấp dịch vụ đó hoặc có thể dùng kết quả của bất cứ kỳ thẩm định độc lập nào đã có. Xem *Thư Mẫu* ở cuối chương này. Không cần phải có các dịch vụ điều trị y khoa của bác sĩ cho giáo dục đặc biệt, nhưng phải có các dịch vụ chẩn đoán y khoa của bác sĩ nếu cần thiết để xác định chứng khuyết tật liên hệ về y khoa của trẻ khiến cần phải được giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ. [34 C.F.R. Sec. 300.24(b)(4).]

11. Làm thế nào để tôi bảo đảm là cuộc thẩm định bao gồm cả lãnh vực cảm xúc và hành vi?

Luật quy định rằng con quý vị phải được thẩm định về tất cả các lãnh vực liên quan đến chứng khuyết tật bị nghi ngờ. Nếu quý vị hoặc giáo viên của con quý vị đã quan sát thấy em có các hành vi ảnh hưởng tai hại đến hiệu năng học tập (thí dụ, khó kiểm soát cơn bốc đồng, khó kết bạn, hoặc tự cô lập), quý vị nên yêu cầu thẩm định tình trạng xã hội và cảm xúc của em trong bất cứ kế hoạch thẩm định nào được quý vị ký ưng thuận. [Cal. Ed. Code Sec. 56320(f).] Quý vị có thể yêu cầu thẩm định về lãnh vực này dù cho địa hạt không nhận định đó là một lãnh vực thẩm định trong kế hoạch thẩm định. Địa hạt phải dùng các phương tiện trắc nghiệm vững chắc về mặt kỹ thuật

để thẩm định mức độ liên quan của các yếu tố tri thức và hành vi và các yếu tố thể chất và phát triển đối với chứng khuyết tật của trẻ và nhu cầu cần dịch vụ. [34 C.F.R. Sec. 300.532(i).]

Ngoài ra, luật California về các dịch vụ can thiệp tích cực về hành vi đòi hỏi rằng mỗi học sinh giáo dục đặc biệt biểu lộ vấn đề nghiêm trọng về hành vi phải được thẩm định về phân tích chức năng hành vi. Sau đó kết quả thẩm định được sử dụng để soạn một chương trình can thiệp tích cực về hành vi. Xem Chương 5, *Thông Tin về Các Dịch Vụ Liên Hệ*. [Cal. Ed. Code Sec. 56520; 5 C.C.R. Sec. 3052.]

12. XEM THÊM CHƯƠNG 1, CÂU HỎI VÀ ĐÁP 2(A). Tôi tin rằng con tôi bị khuyết tật học tập. Nhà trường có phải làm gì khác khi thẩm định về một chứng khuyết tật học tập nhất định nào đó hay không?

Luật liên bang quy định các thể thức đặc biệt để thẩm định học sinh nghi ngờ bị khuyết tật học tập. Toán liên ngành chuyên môn để đánh giá trẻ phải có giáo viên của trẻ hoặc một giáo viên lớp thường lệ có khả năng dạy trẻ thuộc cùng tuổi như con quý vị. Một thành viên toán, ngoài giáo viên của con quý vị, phải quan sát trong lớp. Luật cũng đòi hỏi là phúc trình thẩm định của toán phải cho biết có khác biệt nghiêm trọng gì giữa khả năng và thành quả trong một hoặc nhiều lãnh vực nhất định hay không: nói, nghe hiểu, viết, các kỹ năng đọc cơ bản, đọc hiểu, hoặc làm toán hoặc lý luận. Toán thẩm định cũng phải xác định xem mức khác biệt này có thể phần lớn do tình trạng khiếm khuyết thể chất, chậm phát triển trí khôn, rối loạn cảm xúc, hoặc kém thể văn hóa hoặc kinh tế gây ra hay không. Ít nhất phải có một thành viên của toán ngoài giáo viên thường lệ của trẻ quan sát hiệu năng học tập của trẻ trong lớp học thường lệ, và nếu trẻ trong tuổi chưa đi học, hành động quan sát này phải trong một môi trường thích hợp với lứa tuổi đó. Phúc trình thẩm định của toán phải ghi rõ căn bản để họ xác định là có bị một chứng khuyết tật học tập nhất định nào đó hay không và mối tương quan giữa chức năng văn hóa và hành vi của trẻ. [34 C.F.R. Secs. 300.540 - 300.543.]

Sau cùng, việc xác quyết tư cách hội đủ điều kiện phải do một toán chuyên môn có khả năng và cha mẹ của trẻ quyết định, mà toán này phải gồm ít nhất là một giáo viên thường lệ và ít nhất một người có khả năng thực hiện từng loại đánh giá chẩn đoán về trẻ em chẳng hạn như tâm lý gia nhà trường hoặc giáo viên điều chỉnh khả năng đọc hiểu. Trẻ sẽ được thẩm định về tất cả lãnh vực liên quan đến chứng khuyết tật bị nghi ngờ, gồm cả, nếu thích hợp, sức khỏe, thị lực, tình trạng xã hội và cảm xúc, trí thông minh tổng quát, hiệu năng văn hóa, tình trạng truyền thông, và các khả năng vận động. [20 U.S.C. Sec. 1414(b)(4)(A); 34 C.F.R. Secs. 300.532(g), 300.534, và 300.540.] Xem Chương 3, *Thông Tin về Các Tiêu Chuẩn Hội Đủ Điều Kiện*.

13. Tôi có thể có các tài liệu hữu ích nào trong tiến trình thẩm định hay không?

Có. Các phúc trình chuyên môn khác nhau về trẻ mà quý vị có thể nhận được từ các nguồn khác — chẳng hạn như trung tâm vùng hoặc các bác sĩ — sẽ giúp ích trong tiến trình thẩm định. Thí dụ, tiếng nói và ngôn ngữ, liệu pháp vận động và vật lý, các phúc trình về thần kinh hoặc nhãn khoa; kết quả quan sát của giáo viên hiện nay (từ lớp vườn trẻ hoặc một địa hạt khác); kết quả quan sát của các nhân viên giúp nghỉ tay, giải trí hoặc trại; và các phúc trình y khoa cũng thường có ích. Các địa hạt học đường nói chung yêu cầu quý vị cho họ biết các phúc trình chuyên môn khác để giúp xác định các nhu cầu của con quý vị. Thực ra, bất cứ kết quả đánh giá độc lập nào do cha mẹ cung cấp cho địa hạt học đường đều phải được cứu xét khi quyết định về chương trình và dịch vụ của học sinh. [34 C.F.R. Sec. 300.502(c); Cal. Ed. Code Sec. 56329(b).]

14. Làm thế nào để tôi giải thích cho con tôi tại sao em lại được thẩm định?

Quý vị có thể giải thích rằng quý vị và các giáo viên của em tin là em không học được nhiều. Sau đó, quý vị có thể giải thích thêm bằng cách đưa ra một thí dụ đơn giản về khó khăn của trẻ. Quý vị có thể nói rằng mỗi trẻ đều có cá tính riêng và mỗi người học theo một cách khác nhau. Một số học bằng cách nghe; một số học bằng cách nhìn; và một số học bằng cách sờ. Giải thích cho trẻ là thẩm định sẽ cho biết em học cách nào có hiệu quả nhất, để giáo viên có thể giúp em học được nhiều hơn.

15. Làm thế nào để tôi chuẩn bị con tôi để thẩm định?

Giải thích ngắn gọn. Quý vị có thể chỉ nói là: “Con sẽ ngồi lại với một người như cô giáo con để xem tranh ảnh, chơi vài trò chơi, đọc và làm toán một chút, vẽ kiểu và tranh ảnh.” Như vậy thì con quý vị sẽ biết qua là em sẽ làm những gì.

16. Các cuộc trắc nghiệm thẩm định và phương tiện xử dụng có các thể thức và tiêu chuẩn nào?

Các tài liệu trắc nghiệm và đánh giá khác phải được chọn và thực hiện sao cho không mang tính cách kỳ thị chủng tộc, văn hóa, hoặc phái tính; phải được thực hiện bằng ngôn ngữ chính hoặc phương tiện truyền thông nào khác của học sinh; và phải được chứng nhận cho mục đích xử dụng nhất định. Ngoài ra, trắc nghiệm cũng phải thẩm định các lãnh vực cụ thể của nhu cầu giáo dục chứ không phải chỉ đo lường một thương số thông minh tổng quát. Không được xử dụng một phương thức duy nhất làm tiêu chuẩn độc nhất để quyết định chương trình giáo dục thích hợp cho học sinh. Sau cùng, khi trắc nghiệm một học sinh bị khiếm khuyết cảm quan, các kỹ năng tay chân,

hoặc nói, loại trắc nghiệm đó phải bảo đảm đưa ra kết quả phản ánh chính xác mức thích nghi hoặc thành quả của học sinh, chứ không phải các kỹ năng khiếm khuyết của học sinh, trừ phi các kỹ năng đó sẽ được trắc nghiệm. [20 U.S.C. Sec. 1412(a)(6) và 1414(b); 34 C.F.R. Sec. 300.530 và kế tiếp; Cal. Ed. Code Sec. 56320.]

Các điều lệ liên bang quy định rằng đánh giá phải “toàn diện đủ mức để nhận định tất cả các nhu cầu về giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ của trẻ, bất luận có thường đi đôi với” loại khuyết tật của trẻ hay không. Địa hạt học đường phải dùng các phương tiện trắc nghiệm vững chắc về mặt kỹ thuật để biết được ảnh hưởng của các yếu tố tri thức, hành vi, thể chất, và phát triển đối với chức năng hoạt động của trẻ. Nói chung, địa hạt học đường phải dùng “các phương tiện và sách lược thẩm định cho biết được các chi tiết liên hệ để trợ giúp trực tiếp cho những người quyết định về nhu cầu giáo dục của trẻ.”

Ngoài ra, địa hạt học đường cũng phải dùng nhiều phương tiện và sách lược thẩm định khác nhau để thu thập chi tiết liên hệ về **chức năng** và **phát triển** của trẻ, **gồm cả các chi tiết do cha mẹ cung cấp**. Loại đánh giá cũng phải thu thập các chi tiết **để giúp trẻ tham gia và tiến bộ trong học trình tổng quát hoặc cho trẻ trong tuổi trước khi đi học có thể tham gia các sinh hoạt thích hợp**. Đối với trẻ không thông thạo Anh ngữ, các tài liệu và thể thức phải được chọn và thực hiện để đo lường mức độ khuyết tật của trẻ chứ không phải đo lường các kỹ năng ngôn ngữ của trẻ. [34 C.F.R. Sec. 300.532(a), (b), (g), (h), (i), và (j).]

17. Ai thực hiện cuộc thẩm định?

Nhân viên được huấn luyện phải thực hiện mỗi loại trắc nghiệm theo đúng chỉ dẫn của nhà sản xuất loại trắc nghiệm đó. Luật quy định rằng những người có kiến thức về chứng khuyết tật đang được thẩm định và có khả năng thực hiện cuộc thẩm định đó phải đứng ra thực hiện. Thêm nữa, những người này phải có khả năng về các kỹ năng nói và viết bằng ngôn ngữ chính hoặc phương tiện truyền thông của học sinh, và phải có kiến thức và hiểu bối cảnh văn hóa và chủng tộc của học sinh đó. Các điều lệ California đòi hỏi phải dùng thông dịch viên khi cần thiết.

Một tâm lý gia nhà trường được chứng nhận, huấn luyện và sẵn sàng để thẩm định các yếu tố văn hóa và chủng tộc thích hợp cho học sinh được thẩm định, phải thực hiện thẩm định tâm lý. Thẩm định sức khỏe phải do một y tá hoặc bác sĩ nhà trường được chứng nhận và huấn luyện tương tự như vậy đứng ra thực hiện. Một chuyên gia đo lường tâm lý hoặc tâm lý gia nhà trường được chứng nhận phải thực hiện từng loại trắc nghiệm chức năng trí tuệ hoặc cảm xúc nếu có.

Nếu địa hạt học đường không thẩm định theo đúng các điều kiện tiêu chuẩn, phức trình đánh giá phải ghi rõ kết quả thẩm định không theo đúng các điều kiện tiêu chuẩn đến mức nào. Thí dụ, nếu phương pháp trắc nghiệm khác với các thể thức tiêu chuẩn hoặc khả năng của người thẩm định khác với các đòi hỏi của chỉ dẫn trắc nghiệm, phức trình phải có ghi chi tiết này. [34 C.F.R. Secs. 300.530 và kế tiếp; Cal. Ed. Code Secs. 56320, 56322, và 56324; 5 C.C.R. Sec. 3023.]

18. Có phải thẩm định bằng ngôn ngữ chính của con tôi hay không?

Có. Đây là đòi hỏi của luật liên bang lẫn tiểu bang, trừ phi không thể làm được và có nêu trong kế hoạch thẩm định. Nếu người thẩm định không nói được song ngữ, địa hạt phải cung cấp thông dịch viên. Ngoài ra, luật tiểu bang đòi hỏi phải chọn tài liệu trắc nghiệm và thẩm định sao cho không mang tính cách kỳ thị chủng tộc, văn hóa, và phái tính. [20 U.S.C. Sec. 1412(a)(6) và 1414(b); 34 C.F.R. Secs. 300.530 và 300.532(a)(1); Cal. Ed. Code Secs. 56320(a) và (b).]

19. XEM THÊM CHƯƠNG 1, CÂU HỎI VÀ ĐÁP 2(A). Các loại trắc nghiệm nào thường được dùng nhất để thẩm định trẻ nghi ngờ bị các chứng khuyết tật học tập?

Luật đòi hỏi phải trắc nghiệm học sinh từng loại về khả năng hoặc trí thông minh và trắc nghiệm thành quả về các lãnh vực như đọc, toán, và viết. Loại trắc nghiệm trí thông minh thường được dùng nhất là *Wechsler Intelligence Scale for Children-III* (WISC-III). Đôi khi cũng dùng *Wechsler Pre-School and Primary Scale of Intelligence-Revised* (WPPSI-R) hoặc *Stanford-Binet Intelligence Test: Fourth Edition* (S-B IV).

Các loại trắc nghiệm thành quả thường dùng nhất là *Wide Range Achievement Test-Revision 3* (WRAT 3), *Peabody Individual Achievement Test* (PIAT), và *Woodcock-Johnson Psycho Educational Battery-Revised* (WJPEB-R). Tất cả những loại này đều là trắc nghiệm ngắn để cho quý vị biết học sinh có thể đọc, viết, đánh vần và làm toán ở cấp lớp nào. Phải có khác biệt nghiêm trọng giữa khả năng và thành quả thì học sinh đó mới hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt vì bị khuyết tật học tập. Xem Chương 3, *Thông Tin về Các Tiêu Chuẩn Hội Đủ Điều Kiện*.

Vì vụ *Larry P. v. Riles* cấm các địa hạt dùng các loại trắc nghiệm trí thông minh để thẩm định học sinh người Mỹ gốc Phi Châu, càng ngày càng có nhiều địa hạt không dùng trắc nghiệm thông số thông minh (IQ) nữa mà dùng các biện pháp về hành vi thích nghi. Các địa hạt có thể dùng các phương tiện tiêu chuẩn hóa như: *Adaptive Behavior Inventory for Children* (ABIC); *Adaptive Behavior Scales* (ABS); *Scales of Independent Behavior-Revised* (SIB-R-Woodcock, Johnson Battery, Part IV); hoặc *Vineland Adaptive Behavior Scales*. Các địa hạt cũng

dùng kết quả quan sát bệnh lý và phỏng vấn bán chính thức để thu thập dữ kiện về các kỹ năng sinh sống hàng ngày và chức năng hoạt động ở nhà và trong cộng đồng. Xem Câu Hỏi 39.

20. Ngoài cơ quan giáo dục địa phương còn có các cơ sở giáo dục công nào có thể thẩm định con tôi hay không?

Có. Nếu thích hợp thì học sinh có thể được giới thiệu đến Các Trường California Cho Người Điếc hoặc Mù hoặc Các Trường Chẩn Đoán cho Trẻ Bị Khiếm Khuyết Thân Kinh để thẩm định thêm và đưa ra các đề nghị. [Cal. Ed. Code Sec. 56326; 5 C.C.R. Sec. 3025.]

Theo luật tiểu bang, các cơ quan khác của tiểu bang cũng có trách nhiệm thẩm định. Các Sở Sức Khỏe Tâm Thần Quận có trách nhiệm thực hiện một số loại thẩm định tâm thần; Các Dịch Vụ Cho Trẻ Em California (CCS) có trách nhiệm thẩm định về liệu pháp vận động và vật lý. Xem Chương 9, *Thông Tin về Trách Nhiệm Liên Cơ Quan về Các Dịch Vụ Liên Hệ (AB 3632/882)*.

21. Bản kết quả thẩm định của con tôi phải ghi chi tiết đến mức nào?

Bản kết quả thẩm định phải cho quý vị thấy được rõ ràng chức năng hoạt động của con quý vị trong tất cả các lãnh vực trắc nghiệm. Bộ Luật Giáo Dục California Đoạn 56327 đòi hỏi rằng phúc trình này phải gồm, nhưng không giới hạn vào, tất cả những điểm sau đây:

- (1) Học sinh có thể cần giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ hay không;
- (2) Căn bản đưa đến quyết định đó;
- (3) Hành vi liên hệ được ghi nhận trong khi quan sát học sinh trong một môi trường thích hợp;
- (4) Mối tương quan giữa hành vi đó với chức năng hoạt động văn hóa và xã hội của học sinh;
- (5) Các kết luận về sức khỏe, phát triển và y khoa liên quan đến giáo dục, nếu có;
- (6) Đối với học sinh bị các chứng khuyết tật học tập, có khác biệt gì nhiều giữa thành quả và khả năng mà không thể điều chỉnh được nếu không có giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ hay không;
- (7) Xác định về ảnh hưởng của tình trạng kém thế về môi trường, văn hóa, hoặc kinh tế, nếu thích hợp; và
- (8) Nhu cầu cần các dịch vụ, tài liệu, và dụng cụ chuyên môn cho học sinh bị các chứng khuyết tật ít xảy ra.

Ngoài ra, cũng phải có các chi tiết cụ thể về các lãnh vực khiếm khuyết (yếu kém hoặc chậm) và các ưu điểm có thể được dùng để giúp trẻ sửa chữa các khiếm khuyết đó. Là cha mẹ, quý vị nên hiểu cách học và các khiếm khuyết học tập của con quý vị ảnh hưởng như thế nào đến khả năng học tập của em. Nếu không rõ, quý vị hãy nhờ nhân viên nhà trường giải thích cho quý vị. **Đừng ngại nhờ họ giải thích các từ ngữ kỹ thuật bằng ngôn từ quý vị có thể hiểu được. Thẩm định nay không những phải xác định về tư cách hội đủ điều kiện, mà còn phải xác định nội dung đề nghị cho IEP của con quý vị và các chi tiết liên hệ đến việc giúp em tham gia và tiến bộ trong học trình tổng quát, hoặc đối với trẻ trong tuổi trước khi đi học thì về các sinh hoạt thích hợp.** [20 U.S.C. Sec. 1414(b)(2); 34 C.F.R. Sec. 300.532(b), (i), và (j).]

22. Tôi có thể có bản sao các phúc trình thẩm định trước khi họp IEP hay không?

Được. Luật liên bang và tiểu bang bắt buộc các địa hạt học đường phải cung cấp kết quả thẩm định và các hồ sơ giáo dục khác trước khi có buổi họp IEP. [20 U.S.C. Sec. 1414(b)(4); 34 C.F.R. Sec. 300.562.] Quý vị nên viết thư yêu cầu gửi cho quý vị tất cả các hồ sơ trong một thời hạn hợp lý trước khi có buổi họp IEP. Luật liên bang hoặc tiểu bang không quy định thời hạn nhất định cho các địa hạt học đường là họ phải cung cấp bản sao kết quả thẩm định và các hồ sơ giáo dục khác cho cha mẹ bao nhiêu ngày trước khi có buổi họp IEP.

Các điều lệ liên bang đòi hỏi địa hạt học đường phải chấp thuận yêu cầu của cha mẹ muốn xem xét và tái duyệt các hồ sơ giáo dục trong một thời hạn không quá chậm trễ và không được chậm hơn 45 ngày sau khi nhận được yêu cầu. **Tuy nhiên, luật tiểu bang cho cha mẹ có quyền xem tất cả các hồ sơ nhà trường trong vòng 5 ngày kể từ ngày có yêu cầu bằng lời hoặc bằng thư.** [Cal. Ed. Code Sec. 56504.]

23. Có phải các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa chính thức là loại dữ kiện thẩm định duy nhất mà toán IEP có thể dùng hay không?

Không. Cha mẹ, giáo viên, và những người lớn khác biết rõ con quý vị cũng là những nguồn dữ kiện quan sát hữu ích để toán IEP dùng trong việc ghi nhận mức chức năng hoạt động hiện thời của quý vị và để phát triển các mục đích và mục tiêu giáo dục. [Cal. Ed. Code Sec. 56341(f).]

Là một phần trong kỳ đánh giá đầu tiên hoặc đánh giá lại, các điều lệ liên bang đòi hỏi phải duyệt lại dữ kiện hiện thời về trẻ. Dữ kiện này gồm các kết quả đánh giá và chi tiết do cha mẹ cung cấp, kết quả thẩm định và quan sát hiện thời tại lớp; và các quan sát của giáo viên và những nơi cung cấp dịch vụ liên hệ. [34 C.F.R. Sec. 300.533.]

24. Nếu tôi không đồng ý với kết quả đánh giá của nhà trường thì sao? Tôi có thể nhờ người khác có khả năng nhưng không làm việc cho nhà trường để đánh giá hay không?

Được. Quý vị có thể nhờ đánh giá độc lập do công quỹ đài thọ nếu:

- (1) Quý vị cảm thấy rằng con quý vị đã bị xếp loại sai hoặc xếp lớp không thích hợp hoặc
- (2) Quý vị tin rằng IEP không phải là chương trình có phẩm chất vì địa hạt học đường đã quyết định dựa trên kết quả đánh giá không chính xác hoặc không đầy đủ về con quý vị.

Kết quả đánh giá độc lập này sau đó có thể được dùng để có các dịch vụ giáo dục thích hợp cho con quý vị.

Tuy không có khoản nào cho thấy là cha mẹ phải chính thức thông báo cho địa hạt học đường về ý định muốn đánh giá độc lập do địa hạt đài thọ phí tổn, cha mẹ nên thông báo cho họ biết. Xem *Thư Mẫu* ở cuối chương này. Địa hạt chỉ có hai chọn lựa sau khi họ được thông báo, tức là trả tiền đánh giá hoặc xin phân xét để chứng minh là trường hợp đánh giá của họ là thích đáng. Nếu địa hạt chọn cách xin phân xét, và viên chức phân xét phán quyết rằng kết quả đánh giá là thích đáng, quý vị vẫn có quyền nhờ đánh giá độc lập, nhưng sẽ không được công quỹ đài thọ. [34 C.F.R. Sec. 300.502; Cal. Ed. Code Sec. 56329(b).]

Bất luận ai trả tiền, và ngay cả nếu địa hạt không thẩm định con quý vị về lãnh vực nhất định đó, cơ quan địa phương phải cứu xét kết quả đánh giá độc lập trong bất cứ quyết định nào về việc cung cấp cho con quý vị một nền giáo dục công thích hợp và miễn phí. Kết quả đánh giá này cũng có thể được nộp làm bằng chứng trong một buổi phân xét theo đúng tiến trình. [34 C.F.R. Sec. 300.502(c)(2); Cal. Ed. Code Sec. 56329(b).]

Kỳ đánh giá độc lập nên gồm cả những chuyến đến thăm bất cứ trường và/hoặc lớp học nào được đề nghị; và phúc trình kết quả đánh giá cũng phải dựa trên “tính cách thích hợp” của lớp học và các dịch vụ cần thiết.

25. Có cách nào khác để được đánh giá độc lập hay không nếu địa hạt không chịu cung cấp và tôi không có khả năng trả tiền?

Trong thời gian có tiến trình hòa giải, cha mẹ và địa hạt học đường thường thỏa thuận nhờ đánh giá độc lập. Viên chức phân xét trong buổi phân xét theo đúng tiến trình cũng có thể ra lệnh phải đánh giá độc lập như một phần của buổi phân xét đó.

Trong trường hợp này, công quỹ sẽ trả tiền đánh giá độc lập. [Cal. Ed. Code Sec. 56505.1(e).] Quý vị nên liên lạc với các bệnh viện địa phương, trung tâm y khoa, trung tâm huấn luyện tài nguyên cho cha mẹ, nhóm cha mẹ tương trợ, trung tâm vùng hoặc các cơ quan đặt tại cộng đồng để hỏi xem có nơi nào cung cấp dịch vụ đánh giá độc lập giá rẻ hay không.

26. Tôi sẵn sàng trả tiền (hoặc trường đã đồng ý trả tiền) để nhờ một chuyên viên đánh giá độc lập thẩm định độc lập, nhưng địa hạt học đường không cho chuyên viên này đến thăm trường để quan sát con tôi trong lớp hiện nay (hoặc để quan sát lớp được địa hạt học đường đề nghị cho con tôi), tôi có thể làm gì?

Bắt đầu từ 1/1/04, Bộ Luật Giáo Dục California đã được tu chính để quy định là nếu công quỹ hoặc tư nhân tài trợ cho thẩm định độc lập, nếu địa hạt học đường đã quan sát trẻ khi họ thẩm định, hoặc nếu thủ tục thẩm định của trường không cho phép quan sát trong lớp, chuyên viên đánh giá độc lập phải được có cơ hội tương đương để quan sát trẻ trong lớp hiện nay hoặc quan sát lớp hoặc môi trường giáo dục đang được địa hạt học đường đề nghị. Quyền này vẫn phải có dù đã xin phân xét theo đúng tiến trình hay chưa. [Cal. Ed. Code Sec. 56329(b)(c).] Kết quả thẩm định độc lập được tài trợ tư phải được toán IEP cứu xét và có thể nộp làm bằng chứng trong buổi phân xét theo đúng tiến trình.

Cha mẹ nên gửi thư thông báo cho địa hạt học đường là họ đang hành xử quyền của mình về việc thẩm định độc lập vì không đồng ý với kết quả thẩm định của địa hạt. Trong thư đó, cha mẹ nên yêu cầu địa hạt học đường sắp xếp cho chuyên viên đánh giá độc lập đến thăm trường và quan sát những lớp và môi trường liên hệ.

Dù cho đã nộp đơn xin phân xét theo đúng tiến trình, luật hoặc thủ tục không bắt buộc cha mẹ phải nhờ và cha mẹ không nên nhờ đến Phòng Phân Xét Giáo Dục Đặc Biệt (SEHO) trong thư thông báo cho địa hạt là đã nhờ thẩm định độc lập và yêu cầu địa hạt giúp về việc quan sát. Cha mẹ không phải nộp đề nghị để xin phép SEHO nhờ một chuyên viên đánh giá độc lập quan sát. Cha mẹ chỉ cần hành xử quyền của mình nhờ thẩm định và quan sát độc lập theo đoạn 56329(b) hoặc (c).

Nên làm như vậy vì những đơn của cha mẹ xin SEHO cấp lệnh chỉ thị các địa hạt học đường phải cho phép quan sát đã được SEHO diễn giải là “đơn xin thẩm cung nội vụ” và SEHO đã từ chối. Luật giáo dục đặc biệt không quy định các cơ chế “thẩm cung nội vụ”. “Thẩm cung nội vụ” là từ ngữ pháp lý về những lời khai trước khi có phiên xử, văn bản ghi câu hỏi cho một bên để bên đó phải trả lời, hoặc các chuyên viên đến tận nơi thanh tra hoặc quan sát. Các thủ tục này không có trong những

buổi phân xét giáo dục đặc biệt theo đúng tiến trình. Cha mẹ chỉ có quyền nhờ một chuyên viên đánh giá độc lập quan sát trẻ ở trường hoặc quan sát một lớp học mới được đề nghị khi xin thẩm định độc lập theo Đoạn 56329. Cha mẹ sẽ không có quyền này khi xin phân xét theo đúng tiến trình theo Đoạn 56501.

Nếu địa hạt học đường từ chối yêu cầu của cha mẹ xin giúp cho chuyên viên đánh giá độc lập đến quan sát hoặc không cho phép chuyên viên đánh giá độc lập đến thăm trường khi thẩm định độc lập, cha mẹ có thể nộp đơn khiếu nại với Bộ Giáo Dục về việc không tuân hành luật, nếu còn thì giờ, để buộc phải thi hành quyền này. Xem Chương Sáu, Thông Tin về Phân Xét Theo Đúng Tiến Trình/Khiếu Nại. Một cách khác là cha mẹ có thể nộp đề nghị cho SEHO để buộc thi hành quyền về thủ tục này và SEHO phải thi hành như các quyền khác về thủ tục, chẳng hạn như lệnh về quyền “nguyên trạng” theo Đoạn 56505(d) hoặc lệnh được có bản sao hồ sơ theo Đoạn 56504.

Quyền quan sát môi trường giáo dục được đề nghị cũng áp dụng cho các địa hạt học đường. Nếu cha mẹ đề nghị nhà trường trả tiền, hoặc bồi hoàn cho cha mẹ, phí tổn xếp lớp vào trường tư, địa hạt học đường có quyền quan sát trường tư được đề nghị đó và/hoặc quan sát học sinh trong trường tư được đề nghị đó nếu cha mẹ đã cho con đi học trường đó.

27. Phải đánh giá thường xuyên như thế nào cho một học sinh khuyết tật?

Ngoài lần đánh giá đầu tiên trước khi học sinh được cứu xét xem có được hưởng giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ hay không, **ít nhất là ba năm một lần phải có đánh giá lại** cho những người có các nhu cầu khác thường. Ngoài ra, cũng phải đánh giá lại bất cứ khi nào cha mẹ hoặc giáo viên của học sinh yêu cầu hoặc nếu tình trạng cần phải đánh giá lại (chẳng hạn như khi xem ra cần phải đánh giá lại để hoạch định chương trình). [20 U.S.C. Sec. 1414(a)(2); 34 C.F.R. 300.536.]

28. Địa hạt học đường có phải trắc nghiệm thêm cho mỗi học sinh khuyết tật khi đánh giá lại hay không?

Không. Là một phần của bất cứ kỳ đánh giá lại nào, một nhóm gồm các thành viên IEP cần thiết (**gồm cả cha mẹ**) và các chuyên viên có khả năng khác, nếu thích hợp, phải duyệt lại các dữ kiện hiện hữu về học sinh đó để nhận định có cần xác định thêm dữ kiện nào, **nếu có**, hay không:

- (1) Học sinh đó có vẫn bị một chứng khuyết tật hội đủ điều kiện hay không;
- (2) Các nhu cầu giáo dục của học sinh đó;

- (3) Học sinh đó có tiếp tục cần giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ hay không; và
- (4) Có cần thêm bất cứ biện pháp bổ túc hoặc cải biến nào về giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ để giúp học sinh đạt được các mục tiêu hàng năm đo lường lược nêu trong IEP của học sinh đó và tham gia vào học trình tổng quát hay không.

Nhóm này phải duyệt lại các kết quả đánh giá và chi tiết do cha mẹ cung cấp; kết quả thăm định và quan sát tại lớp học; và quan sát của giáo viên và những nơi cung cấp dịch vụ liên hệ. Nhóm này có thể tái duyệt mà không cần phải họp. **Địa hạt học đường không cần phải được cha mẹ ứng thuận để thực hiện phần đánh giá lại này.** [20 U.S.C. Sec. 1414(c)(1); 34 C.F.R. Secs. 300.533 và 300.505(a)(3)(i); Cal. Ed. Code Sec. 56381.]

Nếu toán IEP quyết định là cần có thêm dữ kiện/trắc nghiệm, địa hạt phải xin cha mẹ ứng thuận và thực hiện đánh giá. [34 C.F.R. Sec. 300.505(a)(1)(i); Cal. Ed. Code Sec. 56381(f).]

Nếu toán IEP quyết định là không cần thêm dữ kiện/trắc nghiệm để quyết định xem học sinh có vẫn bị một chứng khuyết tật hội đủ điều kiện hay không, địa hạt học đường không bắt buộc phải đánh giá trừ phi có yêu cầu của cha mẹ. Nếu toán này quyết định như vậy, địa hạt học đường phải thông báo cho quý vị về quyết định đó và lý do đưa đến quyết định đó; và họ phải thông báo cho quý vị biết là quý vị có quyền yêu cầu thăm định để quyết định xem con quý vị có vẫn bị một chứng khuyết tật hội đủ điều kiện hay không. [20 U.S.C. Sec. 1414(c)(4); 34 C.F.R. Sec. 300.533(d); Cal. Ed. Code Sec. 56381(d).]

29. Địa hạt học đường có bắt buộc phải đánh giá hay không nếu họ cho biết là con tôi không còn hội đủ điều kiện được hưởng giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ nữa?

Có. Trước khi quyết định trẻ bị khuyết tật không còn hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ nữa, địa hạt học đường phải đánh giá đầy đủ và toàn diện về trẻ. Nếu quý vị không đồng ý với đề nghị của địa hạt về vấn đề hội đủ điều kiện, quý vị có thể xin phân xét công bằng để giải quyết vấn đề này. [20 U.S.C. Sec. 1414(c)(5); 34 C.F.R. Secs. 300.532, 300.533, và 300.534(c)(1).]

Tuy nhiên, nếu địa hạt học đường chấm dứt điều kiện được hưởng dịch vụ vì học sinh đã tốt nghiệp bằng trung học thường lệ hoặc đã quá hạn tuổi được hưởng giáo dục đặc biệt và các dịch vụ liên hệ, địa hạt không cần phải đánh giá. [34 C.F.R. Sec. 300.534(c)(2).]

30. Có cần phải được cha mẹ ưng thuận mới được đánh giá lại con tôi hay không?

Có và không. Không được phép đánh giá lại nếu không có giấy ưng thuận của cha mẹ. Tuy nhiên, địa hạt học đường có thể đánh giá lại trẻ mà không cần phải được cha mẹ ưng thuận nếu địa hạt học đường có thể chứng tỏ là họ đã áp dụng những bước hợp lý để xin phép và cha mẹ không trả lời. [Cal. Ed. Code Sec. 56381(f), 56506(e); 34 C.F.R. Sec. 300.505(c).] Có thể chứng tỏ những bước hợp lý để xin phép nếu địa hạt học đường có thể xuất trình hồ sơ chi tiết về những lần gọi điện thoại hoặc cố liên lạc với cha mẹ và kết quả, bản sao thư từ gửi cho cha mẹ và bất cứ thư trả lời nào nhận được, hoặc hồ sơ chi tiết về những lần đến nhà hoặc sở làm của cha mẹ và kết quả. [Cal. Ed. Code Sec. 56381(f); 34 C.F.R. Sec. 300.505(c), 300.345(d).] Muốn trường hợp ưng thuận của cha mẹ là ưng thuận sau khi đã hiểu rõ vấn đề, địa hạt phải thông báo đầy đủ cho cha mẹ tất cả các chi tiết liên quan đến đề nghị đánh giá lại. [34 C.F.R. Sec. 300.500(b)(1).]

31. Tôi có thể nhờ đến biện pháp gì nếu tôi tin rằng việc thẩm định tâm lý chỉ được thực hiện sơ sài để cốt hội đủ điều kiện pháp lý phải thực hiện ba năm một lần?

Tất cả những kỳ thẩm định, gồm cả kỳ đánh giá ba năm một lần, phải được thực hiện theo đúng luật tiểu bang và liên bang. Kế hoạch thẩm định của địa hạt học đường phải cho quý vị biết đủ chi tiết để quyết định được mức thích đáng của việc đánh giá. Nếu kế hoạch đánh giá không đủ mức toàn diện, quý vị có thể đề nghị trắc nghiệm thêm và/hoặc xin hoãn phiên họp IEP cho đến khi có thể đánh giá lại toàn diện. Việc đánh giá lại có toàn diện hay không có thể được đưa ra phân xét theo đúng tiến trình. [34 C.F.R. Sec. 300.536; Cal. Ed. Code Sec. 56320.]

32. Con tôi được tạm thời đưa vào một bệnh viện tâm thần tại một quận khác. Ai có trách nhiệm thẩm định hoặc đánh giá lại về giáo dục đặc biệt?

Những người có nhu cầu khác thường được đưa vào bệnh viện công, bệnh viện nhi đồng có giấy phép của tiểu bang, bệnh viện tâm thần, bệnh viện tư hoặc một cơ sở y tế cho các mục đích y khoa là trách nhiệm giáo dục của địa hạt, khu vực chương trình địa phương về giáo dục đặc biệt, hoặc phòng giáo dục quận nơi đặt bệnh viện hoặc cơ sở đó. [Cal. Ed. Code Sec. 56167 và 56168(b).] Do đó, địa hạt học đường có trách nhiệm về khu vực nơi đặt cơ sở đó sẽ chịu trách nhiệm thẩm định hoặc đánh giá lại về giáo dục đặc biệt.

33. Có phải bác sĩ là chuyên viên duy nhất có thể chẩn đoán ADD/ADHD trong tiến trình thẩm định giáo dục đặc biệt hay không?

Không, trừ phi địa hạt học đường tin là cần phải có bác sĩ chẩn đoán. Trong trường hợp đó, địa hạt học đường phải bảo đảm là bác sĩ đó đánh giá miễn phí cho cha mẹ. Nếu địa hạt học đường tin rằng một chuyên viên chăm sóc sức khỏe khác không phải là bác sĩ vẫn có thể đánh giá được, thì địa hạt có thể dùng chuyên viên đó miễn là theo đúng tất cả các điều khoản bảo vệ của luật liên bang và tiểu bang về điều kiện khả năng đánh giá. [Thư Giải Thích OSEP, 18 Tháng Hai, 1992, 18 IDELR 963; 34 C.F.R. Secs. 300.530-300.534; Cal. Ed. Code Sec. 56320(b)(3).] Nhân viên nhà trường hoặc nhân viên khác được chọn để đánh giá ADD phải được huấn luyện để làm việc đó.

34. Nếu địa hạt học đường đòi hỏi phải có kết quả chẩn đoán ADD/ADHD của bác sĩ thì mới được hưởng giáo dục đặc biệt, ai trả tiền chẩn đoán của bác sĩ?

Thư giải thích của Phòng Giáo Dục Đặc Biệt và Dịch Vụ Phục Hồi liên bang nêu rõ là:

Nếu một cơ quan công (địa hạt học đường) tin rằng cần phải có một bác sĩ có giấy phép hành nghề đánh giá y khoa như một phần của cuộc đánh giá để quyết định xem trẻ...đang nghi là bị ADD có hội đủ các tiêu chuẩn của diện Khiếm Khuyết Sức Khỏe Khác hay không, thì địa hạt học đường phải bảo đảm thực hiện cuộc đánh giá này và miễn phí cho cha mẹ.

Do đó, nếu địa hạt học đường cần có bác sĩ chẩn đoán, địa hạt học đường phải trả tiền chẩn đoán đó nếu cha mẹ chưa có kết quả chẩn đoán như vậy. [34 C.F.R. Sec. 300.532(g); OSEP Thư Giải Thích, 18 Tháng Hai, 1992, 18 IDELR 963.]

35. Tiến trình thẩm định cho Đoạn 504 là gì? Có phải cũng như tiến trình thẩm định giáo dục đặc biệt hay không?

Đoạn 504 không nêu tiến trình thẩm định cụ thể nào. Tuy nhiên, các điều lệ 504 đòi hỏi rằng các địa hạt học đường phải “đánh giá...bất cứ người nào mà, vì chứng khuyết tật, cần hoặc được cho là cần giáo dục đặc biệt hoặc các dịch vụ liên hệ...” Địa hạt học đường phải thiết lập các tiêu chuẩn và thể thức để đánh giá 504 và bảo đảm rằng:

- (1) Các loại trắc nghiệm và tài liệu đánh giá khác đã được chứng nhận cho mục đích sử dụng nhất định và do nhân viên được huấn luyện thực hiện theo đúng chỉ dẫn của nhà sản xuất;

- (2) Các loại trắc nghiệm và tài liệu đánh giá khác gồm những loại soạn riêng cho mục đích thẩm định các lãnh vực nhất định nào đó về nhu cầu giáo dục và không phải chỉ là những loại được soạn chỉ để tìm ra một thương số thông minh chung; và
- (3) Các loại trắc nghiệm được chọn và thực hiện sao cho bảo đảm được là khi trắc nghiệm một học sinh bị khiếm khuyết cảm quan, các kỹ năng chân tay, hoặc nói, kết quả trắc nghiệm phải phản ảnh chính xác khả năng thích nghi của học sinh hoặc mức thành quả hoặc bất cứ yếu tố nào mà loại trắc nghiệm đó chuyên đo lường, thay vì chỉ phản ảnh các khiếm khuyết cảm quan, các kỹ năng chân tay, hoặc nói (trừ trường hợp các kỹ năng đó là các lãnh vực chuyên đo lường của loại trắc nghiệm đo).

[34 C.F.R. Sec. 104.35.]

Các tiêu chuẩn và thể thức đánh giá theo Đoạn 504 có thể khác nhau tùy theo mỗi địa hạt học đường. Địa hạt học đường có thể chọn dùng tiến trình thẩm định giáo dục đặc biệt hoặc soạn riêng một tiến trình để đánh giá theo Đoạn 504. Cha mẹ nên viết thư cho Phối Hợp Viên 504 của địa hạt để xin bản Chính Sách và Thể Thức 504 của địa hạt. [34 C.F.R. Sec. 104.35.]

36. Nếu tôi xin thẩm định về điều kiện theo Đoạn 504, địa hạt học đường có phải thẩm định con tôi để xác định xem con tôi có được hưởng các phương tiện trợ giúp và/hoặc dịch vụ hay không?

Không. Nếu quý vị xin thẩm định theo Đoạn 504, và địa hạt học đường đồng ý là có lý do để tin rằng con quý vị có thể cần giáo dục đặc biệt hoặc các dịch vụ liên hệ, địa hạt học đường phải đánh giá để xem em có hội đủ điều kiện được hưởng các phương tiện trợ giúp và/hoặc các dịch vụ theo Đoạn 504 hay không. Tuy nhiên, nếu địa hạt học đường không đồng ý là con quý vị có thể cần giáo dục đặc biệt hoặc các dịch vụ liên hệ, địa hạt học đường có thể từ chối đánh giá em. Do đó quý vị có thể phải nhờ đến tiến trình phân xét công bằng Đoạn 504 để đòi hỏi địa hạt phải đánh giá con quý vị xem có hội đủ điều kiện theo Đoạn 504 hay không. [Thông Tư OCR 29 Tháng Tư, 1993; 19 IDELR 876.]

37. Các cuộc thẩm định hiệu năng học tập thường lệ của nhà trường có gồm cả con tôi hay không?

Có. Luật liên bang đòi hỏi rằng trong các cuộc thẩm định toàn tiểu bang và địa hạt về thành quả của học sinh phải có các học sinh khuyết tật với những cải biến nếu cần. Việc học sinh tham gia vào những kỳ thẩm định này và bất cứ cải biến nào cần thiết cho việc điều hành thẩm định đều phải được ghi vào IEP của học sinh. [34 C.F.R. Sec. 300.138(a) và 300.347(a)(5)(i); Cal. Ed. Code Sec. 56345(a)(5).]

Ngoài ra, toán IEP cũng có thể miễn cho các học sinh không tham gia các cuộc thẩm định này. Nếu toán IEP quyết định rằng con quý vị sẽ không tham gia vào các cuộc thẩm định toàn tiểu bang hoặc địa hạt (hoặc một phần thẩm định), toán này phải ghi vào IEP lý do tại sao cuộc thẩm định đó lại không thích hợp cho con quý vị và em sẽ được thẩm định như thế nào. [20 U.S.C. Sec. 1412(a)(17) và 1414(d)(1)(A)(v)(II); 34 C.F.R. Sec. 300.138(b) và 300.347(a)(5)(ii); Cal. Ed. Code Sec. 56345(a)(5).] Ngoài ra, tiểu bang phải soạn các nguyên tắc hướng dẫn khi phải dùng loại thẩm định khác và phải soạn ra những loại thẩm định thay thế và bắt đầu thẩm định trễ nhất là vào ngày 1 Tháng Bảy, 2000.

38. Liên bang có các đòi hỏi nào để bảo đảm thẩm định giáo dục đặc biệt thích hợp và chính xác cho các học sinh đa văn hóa?

Luật liên bang đòi hỏi:

- (1) Các loại trắc nghiệm phải được chọn và thực hiện sao cho không mang tính cách kỳ thị chủng tộc, văn hóa, hoặc phái tính;
- (2) Các loại trắc nghiệm phải được thực hiện bằng ngôn ngữ chính hoặc phương tiện truyền thông khác của học sinh;
- (3) Các loại trắc nghiệm phải được chứng nhận cho mục đích sử dụng nhất định;
- (4) Trắc nghiệm phải thẩm định các lãnh vực cụ thể về nhu cầu giáo dục chứ không phải chỉ đo lường một thương số thông minh chung (không được sử dụng một phương thức duy nhất làm tiêu chuẩn độc nhất để quyết định chương trình giáo dục thích hợp cho học sinh);
- (5) Khi trắc nghiệm một học sinh bị khiếm khuyết cảm quan, các kỹ năng tay chân, hoặc nói, loại trắc nghiệm đó phải bảo đảm đưa ra kết quả phản ánh chính xác mức thích nghi hoặc thành quả của học sinh, chứ không phải các kỹ năng khiếm khuyết của học sinh, trừ phi các kỹ năng đó sẽ được trắc nghiệm;
- (6) Học sinh sẽ được thẩm định trong tất cả các lãnh vực liên quan đến chứng khuyết tật đang nghi ngờ, gồm cả, nếu thích hợp, sức khỏe và phát triển, thị lực (gồm thị lực yếu), thính lực, các khả năng vận động, khả năng tổng quát, hiệu năng học tập, tự giúp, các kỹ năng định hướng và cử động, các khả năng và sở thích nghề nghiệp và huấn nghệ, và tình trạng xã hội và cảm xúc; và
- (7) Đối với trẻ có khả năng Anh ngữ hạn chế, các tài liệu và thể thức phải được chọn và thực hiện để đo lường mức độ khuyết tật của trẻ chứ không phải đo lường các kỹ năng Anh ngữ của trẻ.

[34 C.F.R. Sec. 300.532.]

Ngoài ra, luật liên bang cũng đòi hỏi là phải có ứng thuận của cha mẹ **sau khi đã hiểu rõ vấn đề** về các thể thức đánh giá và xếp lớp học sinh. Ứng thuận sau khi đã hiểu rõ vấn đề có nghĩa là quý vị, trong cương vị cha mẹ, đã được thông báo đầy đủ về tất cả mọi chi tiết liên quan đến việc cần được ứng thuận, **bằng ngôn ngữ mẹ đẻ của quý vị** hoặc phương tiện truyền thông khác. [20 U.S.C. Secs. 1412(a)(6) và 1412(b)(4); 34 C.F.R. Sec. 300.500(a), Secs. 300.530 và kế tiếp.]

39. Luật giáo dục đặc biệt của tiểu bang có các đòi hỏi đó hay không?

Có. Luật tiểu bang đòi hỏi cùng các biện pháp bảo vệ trong luật liên bang. Ngoài ra, luật tiểu bang cũng đòi hỏi:

- (1) Kế hoạch thẩm định phải được cung cấp bằng ngôn ngữ chính của cha mẹ trừ phi rõ ràng không thể làm được việc đó;
- (2) Bất cứ cuộc thẩm định tâm lý nào cho học sinh đều phải do một tâm lý gia nhà trường được chứng nhận, huấn luyện và sẵn sàng để thẩm định các yếu tố văn hóa và chủng tộc thích hợp cho học sinh được thẩm định; và
- (3) Đối với các học sinh nói ngôn ngữ chính không phải là Anh ngữ, trong Chương Trình Giáo Dục Cá Nhân (IEP) của học sinh đó phải có ghi các mục đích, mục tiêu, chương trình và dịch vụ thích hợp về ngôn ngữ.

[Cal. Ed. Code Secs. 56320 và kế tiếp và Secs. 56321(b)(2), 56324(a), và 56345(b)(4).]

40. Vụ *Larry P. v. Riles* là gì? Vụ đó phát xuất từ đâu?

Vụ *Larry P. v. Riles* (*Larry P.*) bắt đầu vào năm 1971 khi có năm học sinh người Mỹ gốc Phi Châu được đưa vào những lớp giáo dục đặc biệt dành cho trẻ bị chậm phát triển trí khôn (EMR) có thể giáo dục được tại Địa Hạt Học Đường Thống Nhất San Francisco (SFUSD) khởi kiện tại Tòa Liên Bang Địa Hạt Ở Bắc California. Các học sinh này nói rằng các em bị xếp nhầm vào những lớp EMR dựa trên kết quả trắc nghiệm thông minh của các em mà trắc nghiệm đó không khách quan và mang tính cách kỳ thị chủng tộc. Vụ kiện này cũng nói rằng một tỷ lệ bất xứng các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu bị đưa vào những lớp EMR so với số học sinh người Mỹ gốc Phi Châu trong hệ thống học đường. Vào lúc đó, 28.5% của tất cả số học sinh SFUSD là người Mỹ gốc Phi Châu, trong khi 66% học sinh trong những lớp EMR là người Mỹ gốc Phi Châu. Vụ này cũng liên quan đến các chính sách và thể thức của Bộ Giáo Dục California (CDE) vì khoảng 10% tất cả số học sinh tại California là người Mỹ gốc Phi Châu, trong khi 25% số học sinh trong những lớp EMR là người Mỹ gốc Phi Châu.

Tòa phán quyết bênh vực các học sinh này vào năm 1979. SFUSD bị cấm dùng các loại trắc nghiệm thương số thông minh (IQ) để nhận định hoặc đưa các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu vào những lớp loại EMR. Phán quyết này được tái xác nhận khi kháng cáo vào năm 1984. Tòa mở rộng thêm phán quyết trong vụ này bằng cách cấm trắc nghiệm IQ đối với tất cả học sinh người Mỹ gốc Phi Châu được giới thiệu đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt.

GHI CHÚ: Vụ *Crawford v. Honig* tại tòa liên bang đã đưa đến việc xét lại các quyền của trẻ em đa văn hóa trong giáo dục đặc biệt. Vụ này đã phản đối phán quyết của vụ *Larry P.* cấm sử dụng trắc nghiệm IQ cho trẻ người Mỹ gốc Phi Châu và đã, lúc đầu, đưa đến việc có ba trẻ người Mỹ gốc Phi Châu được phép làm trắc nghiệm IQ vì cha mẹ các em đó muốn thế. Nói rõ hơn, trong phán quyết năm 1979 của vụ *Larry P.*, tòa đã phán quyết không được dùng các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa về IQ để nhận định học sinh người Mỹ gốc Phi Châu để xếp vào những lớp EMR **hoặc những lớp tương đương “nhiều”**. Từ năm 1979 đến 1986, từ ngữ “lớp EMR” đã bị bãi bỏ. Vào năm 1986, cũng tòa án đó đã mở rộng thêm lệnh cấm sử dụng các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa về IQ để xếp các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu vào **bất cứ chương trình giáo dục đặc biệt nào**. Trong vụ *Crawford* năm 1992, cũng tòa đó hủy bỏ lệnh cấm mở rộng hồi năm 1986, tái xác định lệnh cấm năm 1979 là không được sử dụng các loại trắc nghiệm IQ để xếp các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu vào những lớp EMR hoặc lớp tương đương nhiều. Tòa cho biết thêm là sẽ có thêm những phiên xử khác về vấn đề thế nào là một lớp “tương đương nhiều” với loại lớp EMR cũ. Vụ *Crawford* được cả CDE lẫn các nguyên đơn gốc trong vụ *Larry P.* kháng cáo lên Tòa Khu Chín (Ninth Circuit Court). Tòa Khu Chín xác nhận phán quyết của tòa dưới trong một phán quyết đưa ra ngày 30 Tháng Chín, 1994.

Tính đến nay, tòa chưa định nghĩa gì thêm về từ ngữ “tương đương nhiều với EMR.” Vào ngày 10 Tháng Chín, 1992, sau khi Tòa Liên Bang Địa Hạt công bố phán quyết về vụ *Crawford* và trong khi đang chờ kháng cáo lên Tòa Khu Chín, CDE đưa ra Bản Cố Vấn Pháp Lý khuyên không nên dùng trắc nghiệm IQ cho trẻ người Mỹ gốc Phi Châu, bất luận chứng khuyết tật đang nghi là gì. Tuy nhiên, nhiều địa hạt học đường, dựa vào vụ *Crawford*, vẫn cho trẻ người Mỹ gốc Phi Châu trắc nghiệm IQ, khi có yêu cầu của cha mẹ.

Có ít nhất một địa hạt áp dụng đường lối tiên lượng và tích cực là xin cha mẹ người Mỹ gốc Phi Châu “ưng thuận sau khi hiểu rõ vấn đề” cho trắc nghiệm IQ con họ. Cách này đã đưa đến việc có đơn Khiếu Nại về Tuân Hành và CDE đưa ra Phúc Trình Tuân Hành vào ngày 28 Tháng Giêng, 1993. Phúc trình này nêu rõ quyết định của CDE là việc trắc nghiệm IQ các trẻ người Mỹ gốc Phi Châu là kỳ thi và vi phạm phán quyết của vụ *Larry P.*, IDEA, và Đoạn 504 — cũng như Đạo Luật Dân Quyền

Năm 1964 và cả Hiến Pháp Hoa Kỳ lẫn California. Phúc Trình Tuân Hành này được CDE phổ biến rộng rãi và xem ra đã chấm dứt hẳn vấn đề trắc nghiệm IQ các trẻ người Mỹ gốc Phi Châu theo học trường công.

Sau khi Tòa Khu Chín xác nhận phán quyết trong vụ *Crawford*, CDE đã đưa ra bản Cố Vấn Pháp Lý mới vào ngày 11 Tháng Mười, 1994. Bản Cố Vấn Pháp Lý này nói rằng, bất luận ý kiến của Tòa Khu Chín có được hiểu là bãi bỏ một phần lệnh cấm của Tòa Địa Hạt về việc trắc nghiệm IQ các trẻ người Mỹ gốc Phi Châu hay không, CDE hành xử quyền pháp định của mình để tiếp tục cấm trắc nghiệm như thế. Các tác giả cầm nang này sẽ tiếp tục theo dõi các vụ tố tụng và bất cứ hành động nào tiếp theo của CDE.

41. Vụ *Larry P.* có ảnh hưởng đến tất cả trẻ em có thể cần được thẩm định giáo dục đặc biệt hay không?

Không. Phán quyết này chỉ áp dụng cho các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt. Tuy nhiên, một số địa hạt học đường tự họ mở rộng thêm phán quyết này để áp dụng cho tất cả các trẻ.

42. CDE có hành động cụ thể nào để thực thi vụ *Larry P.* hay không?

Vào ngày 3 Tháng Mười Hai, 1986, CDE đưa ra chỉ thị cho các nhà giáo dục đặc biệt toàn tiểu bang để giải thích rõ vấn đề xử dụng trắc nghiệm IQ để thẩm định các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu cho các dịch vụ giáo dục đặc biệt. Các phần chính trong chỉ thị này là:

- (1) Các địa hạt học đường không được dùng loại trắc nghiệm thông minh để thẩm định học sinh người Mỹ gốc Phi Châu được giới thiệu đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt;
- (2) Thay vì dùng trắc nghiệm IQ, các địa hạt nên dùng những phương tiện thẩm định khác để nhận định và xếp lớp;
- (3) Không được trắc nghiệm IQ học sinh người Mỹ gốc Phi Châu dù cha mẹ có ưng thuận;
- (4) Khi địa hạt học đường nhận được các hồ sơ có ghi thể thức trắc nghiệm của các cơ quan khác...hoặc các nhà thẩm định độc lập, các hồ sơ này sẽ được chuyển cho cha mẹ. Các điểm số IQ trong các hồ sơ này sẽ không trở thành một phần của hồ sơ trường hiện thời của học sinh đó;
- (5) Không có mục đích nào liên quan đến giáo dục đặc biệt khiến phải trắc nghiệm IQ học sinh người Mỹ gốc Phi Châu;

- (6) Không được dùng trắc nghiệm IQ để quyết định xem học sinh người Mỹ gốc Phi Châu có bị khuyết tật học tập hay không, vì sau đó điểm số trắc nghiệm lại có thể đưa đến tình trạng nhận định học sinh đó là chậm phát triển trí khôn;
- (7) Lệnh cấm trắc nghiệm IQ vẫn có hiệu lực cho dù học sinh không còn được đưa vào những lớp ban ngày đặc biệt có tên gọi là EMR nữa;
- (8) Chỉ thị này thay thế tất cả các thông cáo trước về ý nghĩa và tác động của phán quyết của Tòa trong vụ *Larry P. v. Riles*. [CDE, Chỉ Thị về vụ *Larry P.*, 1986.]

43. Vụ *Diana v. State Board of Education* là gì? Vụ *Diana* có ảnh hưởng gì đến các học sinh nói tiếng Tây Ban Nha?

Vụ *Diana v. State Board of Education (Diana)* xuất phát từ một nhóm học sinh nói tiếng Tây Ban Nha bị đưa vào những lớp EMR không thích hợp dựa trên kết quả thẩm định của một nhân viên thẩm định không hội đủ điều kiện về khả năng. Vụ này, kiện vào năm 1969, đã được giải quyết riêng vào năm 1970 mà không cần phải ra tòa. Thỏa thuận giải quyết riêng đòi hỏi rằng CDE: (1) theo dõi các trường học để xem có thiếu quân bình chủng tộc hay không, (2) điều chỉnh bất cứ tình trạng thiếu quân bình nào, (3) thu thập dữ kiện hàng năm, và (4) dùng các đại diện của cộng đồng Châu Mỹ La Tinh khi thực hiện các cuộc giám định tại địa hạt học đường. Vào lúc có lệnh này, California chưa thông qua Kế Hoạch Tổng Thể cho Giáo Dục Đặc Biệt và chưa có luật giáo dục song ngữ. Vì thế, nhiều trẻ nói tiếng Tây Ban Nha cần trợ giúp giáo dục đã được đưa vào các lớp giáo dục đặc biệt vì không có các chương trình khác. Các trẻ người gốc Châu Mỹ La Tinh được đưa vào các lớp EMR với một tỷ lệ quá nhiều, lên đến 26% tổng số học sinh EMR toàn tiểu bang nhưng trên toàn tiểu bang chỉ có 14% trẻ trong tuổi đi học thuộc gốc dân này trong năm 1967.

Ngày nay, CDE vẫn phải tuân hành lệnh tòa năm 1971 để theo dõi tỷ lệ học sinh trong giáo dục đặc biệt để bảo đảm có một tỷ lệ tương xứng về các học sinh nói tiếng Tây Ban Nha. Vì vụ *Diana*, luật tiểu bang nay có các điều khoản phải trắc nghiệm bằng ngôn ngữ mẹ đẻ của trẻ để không đưa trẻ nào vào giáo dục đặc biệt chỉ vì trẻ đó có khả năng nói tiếng Anh giới hạn. [CDE Survey, 1967.]

44. Vụ *Diana* và *Larry P.* có ảnh hưởng như thế nào đối với việc thẩm định giáo dục đặc biệt cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu?

Mặc dù vụ *Diana* lẫn *Larry P.* không phải từ đầu là cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu, cả hai vụ này đều có ảnh hưởng trực tiếp đến việc giáo dục cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu. Như trong vụ *Diana*, không có học sinh người Mỹ gốc Á Châu nào được thẩm định về điều kiện hưởng giáo dục đặc biệt và các dịch vụ lại bị kỳ thị mà

không cho hoặc cho vào học những lớp giáo dục đặc biệt dựa trên khả năng tiếng Anh giới hạn của học sinh đó. Như trong vụ *Larry P.*, các loại trắc nghiệm cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu phải không thiên vị và có giá trị về mặt văn hóa. Do đó, các phán quyết trong vụ *Diana* và *Larry P.*, kèm với các điều khoản bảo vệ thẩm định của liên bang và tiểu bang, củng cố thêm trách nhiệm của các địa hạt học đường phải đáp ứng nhu cầu về ngôn ngữ và văn hóa của học sinh người Mỹ gốc Á Châu trong tiến trình thẩm định, cũng như khi cung cấp các dịch vụ giáo dục đặc biệt.

45. Vụ *Larry P.* có khiến phải duyệt lại phần định nghĩa và thẩm định trí thông minh như thế nào hay không? Có khác biệt gì giữa trí thông minh và khả năng hay không?

Có, vụ *Larry P.* đã đưa đến việc các cơ quan tiểu bang, cơ quan giáo dục địa phương, và các hội tâm lý phải duyệt lại vấn đề thẩm định giáo dục đặc biệt trên toàn tiểu bang. Họ đang duyệt lại mức lệ thuộc vào điểm số IQ và giá trị của điểm số này. Vụ *Larry P.* đã đưa đến trọng tâm đặt vào các tiến trình học tập thay vì “trí thông minh.” Trọng tâm này đem lại nhiều chi tiết giáo dục cụ thể hơn để có thể xử dụng điều chỉnh các khó khăn học tập của học sinh.

Trong tâm lý học, những nhà tâm lý và lý thuyết gia đều thường dùng những chữ và nhóm chữ khác nhau để nói về các ý niệm tương tự. Do đó, trí thông minh, khả năng, tiềm năng học tập, các kỹ năng tri thức, v.v... đều là các từ ngữ có thể chỉ một. Tuy nhiên, ý niệm có tên gọi là “trí thông minh” chưa bao giờ được định nghĩa rõ ràng, cũng như không được dùng đồng nhất.

Đối với nhiều người, đây chính là tổng số các tiến trình mà một người đã rành rỏi nhờ kinh nghiệm (môi trường) và mức tăng trưởng và phát triển tự nhiên (tiềm năng bẩm sinh) của họ. Các nhà khảo cứu cho biết là trí thông minh được đo lường qua các loại trắc nghiệm rõ ràng liên hệ đến thành quả, vì đa số các loại trắc nghiệm thông minh được soạn ra để tiên đoán thành quả ở nhà trường. Thành quả này cũng có nhiều liên hệ với khả năng ngôn ngữ và các kỹ năng nhận biết. Đã có đề nghị là trí thông minh có ba nghĩa khác nhau:

- (1) Khả năng bẩm sinh của một người (không thể đo lường trực tiếp);
- (2) Khả năng học tập, suy nghĩ, và giải quyết vấn đề của một người (do giao tiếp giữa tiềm năng và môi trường); và
- (3) Hiệu năng làm việc của một người khi được trắc nghiệm một số khả năng chuyên biệt khác nhau.

Những người khác lại quan niệm trí thông minh rộng rãi hơn — gồm cả cách học, tài năng chuyên biệt và phát triển tuổi thơ.

Nếu có khác biệt giữa khả năng và trí thông minh, khác biệt đó phải được dựa trên định nghĩa rõ ràng về hai từ ngữ này. Thí dụ, từ ngữ “trí thông minh” có thể được định nghĩa là kết quả sau cùng của hiệu năng làm việc của một người khi được trắc nghiệm một số khả năng chuyên biệt **khác nhau**; và từ ngữ “khả năng” có thể được định nghĩa là **bất cứ khả năng nào** trong số các khả năng đặc biệt đó xét riêng từng loại. Trong trường hợp này, “trí thông minh” được xem là một sản phẩm duy nhất kết hợp các kết quả về hiệu năng trong nhiều công việc khác nhau và “khả năng” được xem là một trong các dấu hiệu đó. Sau đó, một danh sách gồm từng khả năng một hoặc một nhóm các khả năng liên hệ mật thiết với nhau có thể được cứu xét (thí dụ, các khả năng ngôn ngữ, trí nhớ, các khả năng nhận thức, chú ý, các khả năng giải quyết vấn đề, các kỹ năng về số, v.v...). Cách này có thể xem xét nhiều mặt khác nhau và hào hứng hơn về các khả năng thông thạo của một người.

Trong bất cứ trường hợp nào đi nữa, điều tối quan trọng cần cứu xét là kinh nghiệm và bối cảnh của một người trong lãnh vực khả năng đang xem xét. Thiếu **cơ hội học tập** các kỹ năng nhất định nào đó, thì hiệu năng trong các lãnh vực đó sẽ thông thường bị yếu kém, bất luận chúng ta có gọi đó là khả năng hay trí thông minh. [*Salvia and Ysseldyke, 1985; Settler, 1982; Sternberg, 1979; Gardner, 1983; Piaget, 1952.*]

46. Vụ Larry P. có ảnh hưởng như thế nào đến các tiêu chuẩn được hưởng giáo dục đặc biệt?

Luật liên bang, luật lệ tiểu bang thành lập các tiêu chuẩn về điều kiện được hưởng giáo dục đặc biệt. Các tiêu chuẩn này sau đó lại bị ảnh hưởng (đôi khi đối khác hẳn) vì các phán quyết của tòa. Các tiêu chuẩn về điều kiện liên bang theo Công Luật 105-17 đã không bị ảnh hưởng vì phán quyết của tòa trong vụ *Larry P.* và vẫn giữ nguyên như vậy. Tương tự như thế, các tiêu chuẩn về điều kiện được hưởng của tiểu bang cũng không thay đổi.

Tuy nhiên, vụ *Larry P.* đã ảnh hưởng đến các phương tiện trắc nghiệm địa hạt học đường có thể xử dụng để thẩm định học sinh xem có hội đủ các tiêu chuẩn về điều kiện hay không. Phán quyết sau cùng của tòa trong vụ *Larry P.* được nổi rộng thêm để cấm trắc nghiệm IQ cho trẻ người Mỹ gốc Phi Châu trong TẤT CẢ các diện giáo dục đặc biệt. Trước đó, lệnh cấm trắc nghiệm IQ chỉ áp dụng cho học sinh người Mỹ gốc Phi Châu trong các chương trình EMR. Lệnh cấm mở rộng này có nghĩa là một điều kiện bị ảnh hưởng nhất vì phán quyết trong vụ *Larry P.* là điều kiện về một **chứng khuyết tật học tập nhất định**.

Các tiêu chuẩn về điều kiện của tiểu bang cho học sinh bị các chứng khuyết tật học tập đòi hỏi phải có khác biệt nghiêm trọng giữa **khả năng trí tuệ** và **thành quả** trong các lãnh vực văn hóa. Điều kiện hàm ý là một mức độ đo lường khả năng trí tuệ này trước đó đã được hiểu chung là các kết quả trắc nghiệm IQ. Nay, tòa cấm sử dụng cách đo lường trí thông minh chung như vậy đối với trẻ người Mỹ gốc Phi Châu. Do đó, theo các điều lệ của tiểu bang, “khi các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa được xem là bất hợp lệ cho một học sinh nào đó, mức khác biệt phải được đo lường bằng các phương tiện khác được nêu trong kế hoạch thẩm định.”

Các nguyên tắc hướng dẫn của tiểu bang giải thích:

Nếu quyết định rằng việc sử dụng các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa sẽ là hoặc đang là phương tiện thẩm định bất hợp lệ, nhân viên thẩm định sẽ phải phán đoán theo khả năng chuyên môn của mình, dựa trên các dữ kiện như kết quả thẩm định bán chính thức hoặc dựa vào tiêu chuẩn, phân tích công việc của học sinh, hiệu năng trong lớp và quan sát để quyết định có bằng chứng gì về mức khác biệt nghiêm trọng hay không. Nhu cầu cần phải phán đoán chuyên môn sẽ phải áp dụng trong các lãnh vực viết và nghe hiểu vì có ít, nếu có, loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa nhằm đo lường các lãnh vực kỹ năng này. Nên đặc biệt chú ý khi thẩm định các học sinh nói ngôn ngữ chính không phải là Anh ngữ, hoặc có gốc văn hóa có thể làm giảm giá trị sử dụng các loại trắc nghiệm tiêu chuẩn hóa nào đó.

Phán quyết mới nhất của tòa đã ảnh hưởng nhiều đến các chính sách của địa hạt trong các khu vực thành phố. Tại nhiều địa hạt, lệnh cấm trắc nghiệm IQ đã nổi rộng thêm để áp dụng cho **TẤT CẢ** các học sinh trong địa hạt thay vì chỉ áp dụng cho học sinh người Mỹ gốc Phi Châu như khi có lệnh Tòa trong vụ *Larry P.* Điều này có nghĩa là ngay cả các học sinh tương cận nhất với các mẫu người làm trắc nghiệm IQ cũng không thể được cho làm trắc nghiệm IQ. Vì thế, “phương tiện khác” được sử dụng cho **tất cả học sinh** trong các địa hạt đó.

Theo thông lệ, trí thông minh là đặc điểm nổi bật nhất trong hầu hết các định nghĩa về chậm phát triển trí khôn. Với lệnh cấm trắc nghiệm IQ, các loại thang cấp hành vi thích nghi đã trở thành các phương tiện thẩm định quan trọng cho các học sinh người Mỹ gốc Phi Châu nào có thể bị chậm phát triển trí khôn.

47. Địa hạt có thể dùng các loại trắc nghiệm nào để thẩm định khả năng trí tuệ của học sinh người Mỹ gốc Phi Châu được giới thiệu đến các dịch vụ giáo dục đặc biệt?

CDE đã nêu rõ:

Thay vì trắc nghiệm IQ, địa hạt nên dùng các phương tiện thẩm định khác để nhận định và xếp lớp. Các phương pháp đó nên gồm, nhưng không giới hạn vào, thẩm định quá trình cá nhân và mức phát triển của học sinh, hành vi thích nghi, hiệu năng trong lớp, thành quả văn hóa, và các phương tiện đánh giá được soạn để rút tĩa chi tiết cụ thể liên quan đến các khả năng và thiếu khả năng của học sinh trong các lãnh vực kỹ năng cụ thể. [CDE, Chỉ Thị về vụ *Larry P.*, 1986.]

48. Một số loại trắc nghiệm thông thường nào được sử dụng cho học sinh nói tiếng Tây Ban Nha có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt?

Điều quan trọng nhất khi nhận định các học sinh nói tiếng Tây Ban Nha là NHÂN VIÊN THẨM ĐỊNH, chứ không phải loại trắc nghiệm. Đây là yếu tố tại sao vụ *Diana* khác với vụ *Larry P.* Sở dĩ có vụ *Diana* là vì một tâm lý gia đơn ngữ trắc nghiệm những người nói tiếng Tây Ban Nha bằng Anh ngữ và dùng các dữ kiện này để xếp lớp cho học sinh. Chính các bài trắc nghiệm đó đã bị kết luận là mang tính cách kỳ thị trong vụ *Larry P.* Bất cứ cha mẹ hoặc người nào trong cộng đồng có làm việc với các học sinh nói tiếng Tây Ban Nha đều nên xem xét kỹ lưỡng việc huấn luyện song ngữ, huấn luyện thẩm định, và tính cách tế nhị văn hóa của nhân viên trắc nghiệm giáo dục học đường. Bằng bất cứ giá nào cũng nên tránh dịch bài trắc nghiệm, vì bản dịch làm kết quả trở nên vô giá trị.

Dưới đây là các lãnh vực thẩm định tổng quát và các loại trắc nghiệm thường được dùng cho người nói tiếng Tây Ban Nha. Các loại trắc nghiệm này không có giá trị cho mọi học sinh trong mọi trường hợp. Hãy nhớ — mỗi kế hoạch thẩm định phải được soạn riêng để đáp ứng các nhu cầu thẩm định giáo dục của từng cá nhân mỗi học sinh.

Đọc: Cornejo's Word List in Spanish
(Bản Liệt Kê Từ Vựng bằng Tiếng Tây Ban Nha)

Brigance Diagnostic Assessment
(Thẩm Định Chẩn Đoán Brigance)

Các bài trắc nghiệm dựa vào tiêu
chuẩn và liên kết với học trình

CTBS Español

- Viết** Brigance Diagnostic Assessment
(Thẩm Định Chẩn Đoán Brigance)
- Ngôn Ngữ:** Woodcock Johnson Psycho Educational Battery
(Loạt Trắc Nghiệm Giáo Dục Tâm Lý Woodcock Johnson)
- Ngôn Ngữ** Language Assessment Scales
(Thang Cấp Thẩm Định Ngôn Ngữ)
- Thông Thạo:** Bilingual Syntax Measure
(Mức Đo Lường Cú Pháp Song Ngữ)
- Idea Oral Language Proficiency Test
(Trắc Nghiệm Thông Thạo Diễn Đạt Ý Tưởng Bằng Lời)
- Trí Tuệ** Kaufman Assessment Battery for Children
(Loạt Trắc Nghiệm Thẩm Định Kaufman cho Trẻ Em)
- Phát Triển:** Wechsler Intelligence Scale for Children — Revised Español
(Thang Cấp Thông Minh Wechsler cho Trẻ Em — Bản Tây Ban Nha Hiệu Đỉnh)
- Leiter International Performance Scale — Revised
(Thang Cấp Hiệu Năng Quốc Tế Leiter — Hiệu Đỉnh)
- Learning Potential Assessment Device
(Phương Tiện Thẩm Định Tiềm Năng Học Tập)
- System of Multicultural Pluralistic Assessment
Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence — Non-Verbal Cognition
(Thang Cấp Thông Minh Tuổi Vườn Trẻ và Tiểu Học Wechsler của Hệ Thống Thẩm Định Đa Nguyên Đa Văn Hóa — Tri Thức Không Bằng Chữ)
- Tổng Quát** InterAmerican Series
(Loạt Trắc Nghiệm InterAmerican)
- Thành Qua:** Orange Brigance

Muốn biết nhiều nguồn tài nguyên về thẩm định song ngữ, hãy liên lạc với Ban Tài Nguyên Giáo Dục Đặc Biệt, (916) 492-9990.

49. Có các phương tiện thẩm định nào được soạn riêng để thẩm định học sinh người Mỹ gốc Á Châu có thể cần các dịch vụ giáo dục đặc biệt hay không?

Hiện nay không có loại thẩm định giáo dục đặc biệt nào được soạn riêng cho học sinh người Mỹ gốc Á Châu. Thẩm định giáo dục đặc biệt thường dùng các loại trắc nghiệm chung dành cho đa số học sinh. Tuy nhiên, đối với các học sinh người Mỹ gốc Á Châu có khả năng Anh ngữ giới hạn, điều quan trọng là nhân viên thẩm định phải thông thạo ngôn ngữ mẹ đẻ hoặc ngôn ngữ chính của học sinh.

50. Làm thế nào để tôi bảo đảm cho con tôi được thẩm định thích hợp?

Ngôn ngữ do nhân viên thẩm định sử dụng khi thẩm định trẻ vẫn thường làm cho cha mẹ của trẻ cần giáo dục đặc biệt cảm thấy hãi sợ. Các bài trắc nghiệm không phức tạp như khi mới thoát nhìn. Một tâm lý gia có khả năng, chuyên viên bệnh tiếng nói, chuyên viên học tập, hoặc nhân viên thẩm định khác tại các trường công lập đều có thể dễ dàng giải thích những bài trắc nghiệm này cho quý vị. Quý vị có quyền nhờ giải thích bằng ngôn từ rõ ràng và đơn giản những bài trắc nghiệm này, cách sắp xếp, và kết quả của một loạt trắc nghiệm có nghĩa gì. Đừng ngần ngại hành xử quyền này; tương lai của con quý vị có thể được quyết định vì kết quả của các loại thẩm định này. Sau đây là một số câu hỏi quý vị có thể hỏi, nhất là nếu quý vị hoặc con quý vị thuộc gốc đa văn hóa:

- (1) Loại trắc nghiệm này có đáng tin cậy và có giá trị hay không? Tức là, nếu làm lại thì có thể cũng đưa đến xấp xỉ cùng kết quả (đáng tin cậy) hay không? Loại trắc nghiệm này có đo lường được đầy đủ về khả năng theo đúng mục đích của loại trắc nghiệm đó (có giá trị) hay không?
- (2) Các quy tắc tiêu chuẩn của loại trắc nghiệm này có được dựa trên số người làm mẫu tiêu biểu mà trẻ thuộc trong số những người đó hay không? Tức là, nếu trẻ là người Mỹ gốc Á Châu, thì những người Mỹ gốc Á Châu có được gồm trong mẫu làm tiêu chuẩn hay không?
- (3) Dạng trả lời trắc nghiệm có thích hợp với trẻ hay không? Tức là, nếu trẻ không dùng lời thì trẻ có thể trả lời bằng cách không dùng lời hay không? Nếu con quý vị bị thị khuyết, loại trắc nghiệm này có thể áp dụng mà không cần tài liệu để nhìn hay không? Nếu con quý vị chỉ nói được tiếng Tây Ban Nha... bị khuyết tật thể chất...bị thính khuyết...v.v..., trẻ có thể làm trắc nghiệm mà không bị cản trở vì các giới hạn thể chất hoặc ngôn ngữ hay không?

- (4) Người thực hiện trắc nghiệm có khả năng làm việc đó hay không, có kiến thức về các khuôn mẫu phát triển bình thường và bất bình thường, có khả năng nhìn thấy được các đặc điểm về phẩm chất của hiệu năng trắc nghiệm, và thông thạo trong việc diễn giải kết quả hay không? Con quý vị có quyền được thẩm định với một người thực hiện trắc nghiệm có khả năng, hội đủ điều kiện.
- (5) Người thực hiện trắc nghiệm có cung cấp môi trường và soạn các thể thức nhằm bảo đảm hiệu năng tối đa của học sinh để kết quả không bị ảnh hưởng nhiều vì các hoàn cảnh không liên hệ hay không? Các hoàn cảnh đó có thể gồm những loại như đau ốm, lo lắng, đói, chấn thương, động lực thúc đẩy, tự tin, nhiệt độ, ánh sáng, v.v... Thẩm định đúng mức phải nhìn nhận ảnh hưởng của các yếu tố thay đổi đó và ước tính tác động đối với kết quả thẩm định.

Nói chung, trước hết và trên hết, các bài trắc nghiệm phải được chọn lựa dựa trên loại giới thiệu và phù hợp với các nhu cầu cụ thể của mỗi trẻ. Quý vị luôn luôn nên hoài nghi về vấn đề dùng chung một loại trắc nghiệm (hoặc cùng loạt trắc nghiệm) để thẩm định tất cả học sinh vì mỗi học sinh là một cá nhân đặc biệt và độc nhất. [Oakland, 1981; 34 C.F.R. Sec. 300.500; Cal. Ed. Code Sec. 56321.]

51. Địa hạt có phải thẩm định con tôi trước khi quyết định con tôi không còn hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt nữa vì tuổi tác hoặc vì đã tốt nghiệp với bằng thường lệ hay không?

Địa hạt phải thẩm định học sinh trước khi có thể quyết định là học sinh đó không còn bị một chứng khuyết tật hội đủ điều kiện nữa, nhưng địa hạt không phải thẩm định lại một học sinh nếu học sinh đó sẽ không còn hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt chỉ vì quá số tuổi hội đủ điều kiện hoặc vì tốt nghiệp với bằng trung học thường lệ. [Cal. Ed. Code Sec. 56381(e); 34 C.F.R. Sec. 300.534.]

52. Con tôi theo học trường tư. Địa hạt có phải đánh giá con con ra khỏi trường tư?

Có, miễn là được quý vị đồng ý thì địa hạt phải tìm, nhận định, và thẩm định tất cả trẻ em học trường tư bị các chứng khuyết tật, kể cả trẻ trong tuổi đi học các trường tôn giáo bị các chứng khuyết tật. [Cal. Ed. Code Sec. 56171 và 56301.]

Thư Mẫu - Xin Thẩm Định

Ms. Bev Blue

Địa Chỉ

Thành Phố, Tiểu Bang, Số Zip

Số Điện Thoại

Ngày

Mr. Gary Green

Director of Special Education

Local Unified School District

Địa Chỉ

Thành Phố, Tiểu Bang, Số Zip

V/v: John Blue

Kính Gửi Ông Green:

Tôi viết thư này để xin thẩm định cho con tôi là John để xem em có hội đủ điều kiện được hưởng các dịch vụ giáo dục đặc biệt và yểm trợ hay không. Con tôi học không tiến bộ ở trường. Năm nay con tôi bảy (7) tuổi và đang theo học Trường Trắng (trường trẻ đang theo học).

(Nếu quý vị biết các lãnh vực nào quý vị nghĩ là cần thẩm định hoặc biết các loại trắc nghiệm cụ thể, quý vị có thể ghi thêm:)

Tôi yêu cầu Địa Hạt Học Đường Thống Nhất Địa Phương (Địa Hạt của ông) thực hiện những loại đánh giá sau đây cho con tôi, John:

- (1) Đánh giá tâm lý để xác định tiềm năng học tập của em, dùng các phương tiện soạn cho trẻ không bằng lời chẳng hạn như Leiter International Performance Scale-Revised hoặc Hiskey Nebraska Test of Learning Aptitude;
- (2) Do chuyên viên truyền thông không bằng lời đánh giá. Theo tôi biết, địa hạt không có chuyên viên nào trong lãnh vực này. Tôi đã được giới thiệu về Barbara Brown, Ph.D. ngành truyền thông không bằng lời, và trừ phi địa hạt có một chuyên viên tương đương, tôi yêu cầu ông ký hợp đồng với Dr. Brown để đánh giá truyền thông không bằng lời cho con tôi.
- (3) Thẩm định liệu pháp vận động.

Ghi Chú: Trong mỗi thư xin thẩm định lần đầu, quý vị nên có thêm một đoạn xin đánh giá cho con quý vị theo các điều khoản của Đoạn 504 về bất cứ “tình trạng khiếm khuyết” nào cần được hưởng phương tiện trợ giúp và/hoặc các dịch vụ nhằm giúp cho trẻ thu được lợi ích giáo dục công đến mức như các học sinh không bị khuyết tật. (Tuy nhiên, đừng chấp nhận thay thế thẩm định giáo dục đặc biệt bằng thẩm định 504.) Đoạn thêm này có thể viết như sau:

Tôi cũng yêu cầu đánh giá cho con tôi theo Đoạn 504 của Đạo Luật Phục Hồi Năm 1973 để xác định xem có bất cứ nhu cầu nào về dịch vụ giáo dục có thể cần phải có phương tiện trợ giúp hoặc cải biến chương trình không được cung cấp theo giáo dục đặc biệt hoặc nếu con tôi không hội đủ điều kiện được giáo dục đặc biệt. Tôi cũng yêu cầu Phối Hợp Viên Đoạn 504 của Địa Hạt Học Đường Thống Nhất có mặt trong phiên họp IEP đầu tiên để thảo luận về kết quả Đánh Giá theo Đoạn 504 và các đề nghị đưa ra.

Tôi mong nhận được kế hoạch thẩm định trong vòng 15 ngày. Tôi hy vọng các loại đánh giá này có thể được thực hiện nhanh chóng. Sau đó, chúng ta có thể mở phiên họp IEP để thảo luận kết quả đánh giá và hoạch định cho việc giáo dục tiếp tục của John. Xin ông nhớ gửi cho tôi các phúc trình thẩm định một tuần trước khi có phiên họp IEP.

Kính Thư,

Bev Blue

Thư Mẫu - Thông Báo Đánh Giá Độc Lập

Ms. Bev Blue

Địa Chỉ

Thành Phố, Tiểu Bang, Số Zip

Số Điện Thoại

Ngày

Mr. Gary Green

Director of Special Education

Local Unified School District

Địa Chỉ

Thành Phố, Tiểu Bang, Số Zip

V/v: John Blue

Kính Gửi Ông Green:

Chúng tôi vừa nhận được kết quả đánh giá tâm lý và liệu pháp vận động của con tôi, John, do nhân viên địa hạt thực hiện. Vì chúng tôi tin rằng cả hai loại đánh giá này đều không đầy đủ và không cho thấy được chính xác chức năng trí tuệ hoặc vận động tinh vi của con chúng tôi, chúng tôi định nhờ thẩm định độc lập do công quỹ đài thọ.

Sau khi thẩm định độc lập, chúng tôi sẽ nộp hóa đơn tiền dịch vụ của nhân viên thẩm định cho ông. Thêm nữa, chúng tôi muốn hoãn phiên họp IEP sắp tới thêm ba tuần nữa để có kết quả thẩm định độc lập cho toán này xem xét.

Kính Thư,

Bev Blue

Nếu quý vị tin rằng cần đánh giá độc lập cho con quý vị, hãy ghi ngắn gọn về chức năng hoạt động hiện nay và chứng khuyết tật đang nghi ngờ khi viết thư yêu cầu. Sau đó ghi lý do cần đánh giá độc lập do công quỹ đài thọ.

Một số lý do tại sao cần đánh giá độc lập có thể là:

- (1) Không có nhân viên nào của địa hạt hội đủ điều kiện về khả năng để đánh giá.
- (2) Quý vị tin rằng địa hạt dựa vào kết quả trắc nghiệm thiếu sót khi địa hạt đưa ra các đề nghị trong phiên họp IEP.
- (3) Kết quả của địa hạt khác với kết quả trắc nghiệm khác về con quý vị, do đó cần giải quyết rõ ràng.

Những Yếu Tố Cần Để Ý Tìm

Tất cả trẻ em đều thỉnh thoảng biểu lộ một số hành vi sau đây. Điều quan trọng là phải phân biệt các hành vi thỉnh thoảng một lần với các hành vi cố hữu liên tục, và đừng lo ngại về một trường hợp cô lập nào đó không đáng kể đối với trẻ nói chung.

TRONG TUỔI SƠ SINH

Gặp khó khăn khi bú mớm hoặc tiêu hóa	Không bò
Không muốn được ôm ấp vỗ về	Chậm ngồi, đứng hoặc đi
Thiếu phản ứng với âm thanh; phản ứng quá mạnh với âm thanh	Chậm tập đi
Khó dùng mắt theo dõi chuyển động	

TRƯỚC TUỔI ĐI HỌC:

Không theo được chỉ dẫn	Yên lặng và thiếu hoạt động một cách bất thường
Hành vi bốc đồng hoặc không kiểm soát	Khóc quá nhiều và ngủ không ngon giấc
Thèm đồ ngọt quá nhiều	Thói quen ăn uống không đúng
Kém ý thức về nhịp điệu; đi không ngay	Hay ngắt lời và nói liên tục
Sợ xích đu và cầu tuột	Lặp đi lặp lại quá nhiều khi nói, hỏi, hoặc chơi. Có khuynh hướng dễ giận dữ khi có người hơn là khi một mình
Hay té ngã và đụng vào đồ vật	Gặp khó khăn về ngôn ngữ như chậm nói và nói không rõ
Năng động quá mức mà không có mục đích	Có khuynh hướng không hề sợ hãi, trèo lên quầy và nóc mà không sợ

TRONG TUỔI ĐI HỌC:

Viết chữ quá xấu	Hoạt động quá mức mà có vẻ không có mục đích, bồn chồn và thiếu đường hướng
Gặp khó khăn khi cắt bằng kéo và tô màu bên trong những đường kẻ	Thiếu hoạt động một cách bất thường mà hay mơ mộng và nội tâm không yên
Không buộc được dây giày, cài nút quần áo, hoặc dùng tay khéo léo	Vụng về và ngượng nghịu khi thấy chụp banh
Gặp khó khăn để xếp đúng hình và kích thước: hình vuông, tròn, tam giác	Gặp khó khăn khi nhảy cách quãng, lò cò và nhảy cao
Khó phân biệt giữa những mẫu tự, chữ và số: “b” và “d”, “was” và “saw”, 6 và 9	Gặp khó khăn khi chơi trò chơi và theo đúng quy luật chung
Không hiểu được khác biệt giữa lên và xuống, trong và ngoài, trái và phải, trước mặt và sau lưng	Bị lẫn lộn thời gian hoặc khoảng cách
Thạo nói, nhưng gặp khó khăn khi đọc	Bất ổn cảm xúc; nổi giận mà không có lý do rõ ràng
Đọc như máy móc mà không hiểu	Có khuynh hướng quá theo nghĩa đen hoặc thiếu óc khôi hài
Khó bày tỏ tư tưởng	Cả tin quá độ
Làm bài nhà trường không đều đặn	Hiệu năng quá không đều khi được trắc nghiệm, khi thì có tiềm năng cao, và lại có những khi dưới mức bình thường khá nhiều

Baun qyeàn 1975
CANHC, Contra Costa West Chapter
P. O. Box 515, San Pablo, CA 94806
In laii theo pheùp của CANHC.

Các Tiến Trình Học Tập: Cách Chẩn Đoán
Bản Quyền © 1998 Martha Lewis Kentfield

Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Tri Thức/Trí Thông Minh	Khả năng lý luận, suy nghĩ trừu tượng, và giải quyết vấn đề.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler Tests: WISC-III, WAIS-III, WPPSI-R * Stanford-Binet: Fourth Edition * Differential Ability Scales (DAS) * Bayley Scales of Infant Development-Second Edition
Thông Minh Bằng Lời	Khả năng dùng các tiến trình tri thức chủ yếu dựa vào ngôn từ.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Verbal Scales * Stanford-Binet: FE-Verbal Comprehension Factor * DAS: Verbal Ability
Không Minh Không Bằng Lời	Khả năng dùng các tiến trình tri thức không chủ yếu dựa vào ngôn từ.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Performance Scales * Stanford-Binet: FE-Nonverbal Reasoning/Visualization Factor * DAS: Nonverbal Ability * Kaufman Assessment Battery for Children (K-ABC): Nonverbal Scale * Leiter International Performance Scale-Revised * Raven's Progressive Matrices * Matrix Analogies Test-Expanded Form
Ngôn Ngữ		
Ngôn Từ Tiếp Nhận	Khả năng hiểu ngôn từ khi nghe.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Verbal Scales * Test of Language Development-Third Edition (TOLD-3): Listening Composite * Test of Auditory Comprehension of Language-Revised * Clinical Evaluation of Language Fundamentals (CELF-3): Receptive Subtests * Peabody Picture Vocabulary Test-Third Edition * Oral and Written Language Scales (OWLS): Listening Comprehension

Ngôn Ngữ		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Ngôn Từ Bày Tỏ	Khả năng truyền đạt tư tưởng và kể lại chi tiết bằng ngôn từ.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Verbal Scales * TOLD-3: Speaking Composite * CELF-3: Expressive Subtests * Woodcock-Johnson, Revised-Tests of Cognitive Ability (WJ-R COG): Oral Language Cluster * Expressive Vocabulary Test (EVT) * OWLS: Oral Expression * Speech Exam and Language Sample
Ngôn Ngữ Thu Nhận Không Bằng Lời	Khả năng suy diễn ý nghĩa từ hình ảnh, cử chỉ, và nét mặt, và diễn giải các tình huống xã giao không cần lời nói.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Picture Completion, Picture Arrangement, Object Assembly * Stanford-Binet: FE - Absurdities * K-ABC: Gestalt Closure, Photo Series, Face Recognition * Quan sát hành vi
Ngôn Từ Bày Tỏ Không Bằng Lời	Khả năng truyền đạt ý nghĩa qua cử chỉ, nét mặt, và hình vẽ.	<ul style="list-style-type: none"> * Goodenough-Harris Drawing Test * Kinetic Family Drawing * ITPA: Manual Expression * Quan sát hành vi
Các Kỹ Năng Nghe		
Phân Biệt Khi Nghe	Khả năng phát hiện những điểm tương đồng và dị biệt tế nhị giữa các âm thanh nói.	<ul style="list-style-type: none"> * Wepman Auditory Discrimination Test-2nd Edition * Test of Auditory Perceptual Skills-Revised (TAPS-R): Auditory Word Discrimination * Goldman-Fristoe-Woodcock Test of Auditory Discrimination
Phân Tích Khi Nghe	Khả năng tách chữ thành nhiều âm vận và/hoặc những phần âm thanh riêng biệt.	<ul style="list-style-type: none"> * WJ-R, Cognitive: Incomplete Words * Slingerland: Test 7, Echolalia * Auditory Analysis Task (plant = p-l-a-n-t)

Các Kỹ Năng Nghe		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Tổng Hợp Khi Nghe	Khả năng kết hợp các âm thanh hoặc âm vận thành chữ (tổng hợp âm thanh).	<ul style="list-style-type: none"> * WJ-R, Cognitive: Sound Blending * Mann-Suiter Sound Blending
Trí Nhớ Tức Thời Khi Nghe	Khả năng nhớ chi tiết đã nghe trong một thời gian ngắn (không nhớ lâu).	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Digit Span * Stanford-Binet: FE-Memory for Sentences, Memory for Digits * K-ABC: Number Recall, Word Order * WJ-R, Cognitive: Memory for Sentences, Memory for Words * Detroit Tests of Learning Aptitude-Third Edition (DTLA-3): Sentence Imitation, Word Sequences, Story Sequences * Wide Range Assessment of Memory and Learning (WRAML): Verbal Scale
Trí Nhớ Gần Khi Nghe	Khả năng ghi nhớ và nhớ lại những gì mới nghe.	<ul style="list-style-type: none"> * Slingerland: Tests 6, 8 * Rey Auditory-Verbal Learning Test * WRAML: Verbal Learning, Verbal Learning Recall, Story Memory Recall
Trí Nhớ Lâu Khi Nghe	Khả năng ghi nhớ và nhớ lại những gì đã nghe cách đây nhiều tháng hoặc năm.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Information, Similarities, Vocabulary, Comprehension * Stanford-Binet: FE - Vocabulary, Comprehension, Verbal Relations * WJ-R, Achievement: Knowledge Cluster * Peabody Individual Achievement Test-Revised: General Information (1997 Norms)

Các Kỹ Năng Nhìn		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Phân Biệt Khi Nhìn	Khả năng phát hiện những điểm tương đồng và dị biệt tế nhị khi nhìn dấu hiệu, hình ảnh, và kiểu vẽ.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Performance Scale * WJ-R, Cognitive: Visual Matching, Cross Out * Motor Free Visual Perception Test-Revised * Singerland: Test 4 * Test of Visual Perceptual Skills-Revised (TVPS-R): Visual Discrimination
Phân Tích Khi Nhìn	Khả năng nhận định nhiều phần khi nhìn và phân biệt hình dạng với bối cảnh.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Performance Scale * K-ABC: Gestalt Closure, Triangles, Matrix Analogies, Photo Series * Slingerland: Tests 1, 2, 3, 8 * Motor Free Visual Perception Test-Revised * Jordan Left-Right Reversal Test-Revised Edition * Quan sát đọc chữ và đoạn văn
Phân Tích/Tổng Hợp Khi Nhìn	Khả năng nhận định nhiều phần khi nhìn và kết hợp các yếu tố hình ảnh thành một hình chung.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Picture Arrangement, Block Design, Object Assembly * K-ABC: Triangles, Photo Series * Raven's Progressive Matrices * Stanford-Binet: FE-Pattern Analysis
Trí Nhớ Tức Thời Khi Nhìn	Khả năng nhớ chi tiết vừa nhìn thấy trong một thời gian ngắn (không nhớ luôn).	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Coding * Stanford-Binet: FE-Bead Memory, Memory for Objects * K-ABC: Hand Movements, Spatial Memory * WJ-R, Cognitive: Picture Recognition * WRAML: Visual Scale

Các Kỹ Năng Nhìn		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Trí Nhớ Gần Khi Nhìn	Khả năng ghi nhớ và nhớ lại những gì mới nhìn thấy.	<ul style="list-style-type: none"> * Singerland: Tests 3, 5 * Ray-Osterrieth Complex Figure Drawing (ROCF) * Weekly spelling tests * WRAML: Visual Learning, Visual Learning Recall
Trí Nhớ Lâu Khi Nhìn	Khả năng ghi nhớ và nhớ lại những gì đã nhìn thấy cách đây nhiều tháng hoặc năm.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Picture Completion, Object Assembly * Các bài trắc nghiệm về thành quả: nhận ra chữ, đọc lớn tiếng đánh vần
Định Hướng Không Gian-Nhìn	Khả năng nhận biết mối tương quan không gian giữa bản thân và môi trường. Khả năng tổ chức và diễn giải các mối tương quan không gian hai chiều như khi sao chép, viết hoặc đọc.	<ul style="list-style-type: none"> * Slingerland Tests: 1, 2 * Bender Visual-Motor Gestalt Test * Jordan Left-Right Reversal Test-Revised * Wechsler: Block Design * Stanford-Binet: FE-Pattern Analysis * Quan sát bài viết, đọc, và hành vi
Nhìn Bao Quát	Khả năng tìm hiểu những gì nhìn thấy theo một cách có hệ thống, tổ chức.	<ul style="list-style-type: none"> * Slingerland: Tests 3, 4, 8 * Motor Free Visual Perception Test-Revised * Jordan Left-Right Reversal Test-Revised * Quan sát đọc đoạn văn
Các Kỹ Năng Vận Động		
Phối Hợp Vận Động Tinh Vi	Khả năng kiểm soát vận động cơ bắp tinh vi, như khi viết, vẽ và cắt.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler: Coding, Mazes * Stanford-Binet: FE-Copying * Bender-Gestalt * Developmental Test of Visual-Motor Integration (VMI)-Fourth Edition * Slingerland: Tests 1, 2, 5, 6 * Quan sát viết, vẽ, cắt, và tô màu

Các Kỹ Năng Vận Động		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Phối Hợp Vận Động Tinh Vi - Tiếng Nói	Khả năng phối hợp khuôn mẫu vận động phát âm để nói.	* Xem Xét Tiếng Nói * Slingerland: Echolalia
Phân Biệt Xúc Giác-Cảm Quan Vận Động	Khả năng nhận định và diễn giải chi tiết thu thập qua xúc giác và vận động.	* Công Việc: Người trắc nghiệm di chuyển các ngón tay của trẻ để tạo thành mẫu tự hoặc số khi đang nhắm mắt; trẻ nhận định mẫu tự hoặc số gì
Trí Nhớ Cảm Quan Vận Động	Khả năng nhớ lại chi tiết đã thu thập qua vận động.	* Công Việc: Người trắc nghiệm dạy một chữ mới bằng cách viết ra nhiều lần; sau đó trẻ viết lại * Quan sát các khuôn mẫu cử động khi viết
Phối Hợp Vận Động Thô	Khả năng phối hợp vận động cơ bắp lớn như khi chạy, đi, nhảy cách quãng và liệng ném.	* Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency * Quan sát các hoạt động cử động thô
Kết Hợp Phương Thức	Khả năng chuyển đổi chi tiết từ một phương thức cảm quan sang một phương thức cảm quan khác. Khả năng phối hợp hai hoặc ba phương thức khi đưa ra phản ứng.	* Slingerland * Halstead-Reitan and Reitan-Indiana Neuropsychological Test Batteries * WJ-R, Cognitive: Visual-Auditory Learning * WRAML: Sound Symbol * So sánh hiệu năng văn hóa như đọc, chép lại, và đánh vần chính tả
Thích Nghi Xã Giao và Cảm Xúc		
Ý Thức Bản Ngã và Quan Hệ với Những Người Khác		* Projective Drawing Tests * Apperception Tests (CAT, TAT, Roberts) * Piers-Harris Children's Self-Concept Scale (updated norms) * Sentence Completion Tests * Rorschach Psychodiagnostic Test * Millon Adolescent Personality Inventory

Thích Nghi Xã Giao và Cảm Xúc		
Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Trưởng Thành Xã Giao và Hành Vi Thích Hợp		<ul style="list-style-type: none"> * Woodcock-Johnson Scales of Independent Behavior-Revised (SIB-R) * Vineland Adaptive Behavior Scale * Developmental Profile II * Achenbach Child Behavior Checklist (CBCL/4-18) * Achenbach 1991 Teacher's Report Form * Conners Parent & Teacher Rating Scales- Revised * Behavior Evaluation Scale-2
Các Kỹ Năng Văn Hóa và Thành Quả		
Các Kỹ Năng Đọc và Âm Học	Khả năng giải mã từ ngữ không quen thuộc, nhận ra những chữ quen thuộc, và hiểu văn viết.	<ul style="list-style-type: none"> * Wechsler Individual Achievement Test (WIAT): Reading Composite * Woodcock-Johnson, Revised-Tests of Achievement (WJ-R ACH): Reading Subtests * Kaufman Test of Educational Achievement (K-TEA): Reading Composite (1997 Norms) * Ekwall Reading Test * Khảo sát thân mật các kỹ năng âm giọng
Các Kỹ Năng Đánh vần	Khả năng dùng từ ngữ viết. Dùng các quy luật chính tả, nhớ lại khi nhìn thấy, và các kỹ năng phân tích khi nghe để dùng chữ.	<ul style="list-style-type: none"> * WIAT: Spelling * K-TEA: Spelling (1997 Norms) * Wide Range Achievement Test-3 (WRAT-3): Spelling * Test of Written Spelling-3 * Đọc Chính Tả để Tập Đánh Vần
Các Kỹ Năng Viết Chữ	Gọn gàng, tổ chức không gian, và nhận biết bản viết tay và/hoặc các mẫu tự thảo sơ.	<ul style="list-style-type: none"> * WIAT: Written Expression * Test of Written Language-Third Edition (TOWL-3) * Slingerland, Tests 1, 2, 5, 6 * Viết Mẫu Tự * Các Bài Viết Mẫu Trong Lớp

Các Kỹ Năng Văn Hóa và Thành Quả

Tiến Trình	Định Nghĩa	Những Loại Trắc Nghiệm Giúp Nhận Định
Các Kỹ Năng Ngôn Ngữ Viết	Khả năng tổ chức và kể lại tư tưởng bằng chữ viết. Biết các kỹ năng về cách viết.	<ul style="list-style-type: none"> * WIAT: Writing Composite * Test of Written Language-Third Edition * Test of Early Written Language-Second Edition (TEWL-2) * WJ-R, Achievement: Written Language Subtests * OWLS: Written Expression Scale
Các Kỹ Năng Toán Học	Khả năng tính toán và giải quyết vấn đề qua các ý niệm và lý luận toán học.	<ul style="list-style-type: none"> * WIAT: Mathematics Composite * Key Math-Revised (1997 Norms) * WJ-R, Achievement: Mathematics Subtests * K-TEA: Mathematics Composite (1997 Norms) * WRAT-3: Arithmetic
Nghe		<ul style="list-style-type: none"> * Khám Đo Thính Lực Âm Thuần * Đo Màng Nhĩ
Nhìn rõ		<ul style="list-style-type: none"> * Snellen Vision Screening * Titmus Test
Sức Khỏe và Phát Triển Thể Chất		<ul style="list-style-type: none"> * Goldstein Childhood History Form (Revised) * Phỏng Vấn Sức Khỏe và Phát Triển * Khám Mức Phát Triển Thần Kinh